

ციური ახვლედიანი, მარინე კობეშავიძე

Tsiuri Akhvlediani, Marine Kobeshavidze

ესპანური ენის ფონეტიკა

(სალექციო კურსი)

Fonética del español

(Curso de lecciones)

გამომცემლობა „მერანი“

თბილისი 2011

ესპანური ენა მიეკუთვნება ლათინური ენის საფუძველზე ჩამოყალიბებულ რომანულ ენათა ჯგუფს. ესპანურ ენაზე ლაპარაკობს დაახლოებით 380 მილიონი ადამიანი. ესპანური ენა წარმოადგენს ესპანეთისა და ლათინური ამერიკის ქვეყანათა უმეტესობის (მექსიკა, კოლუმბია, პერუ, ვენესუელა, არგენტინა და სხვ.) სახელმწიფო ენას. ბუნებრივია, რომ თითოეულ ამ ქვეყანაში, რომელთაც გააჩნიათ თავიანთი ისტორია, კულტურული და ეროვნული ტრადიციები, ესპანური ენა წარმოგვიდგება სხვადასხვა თავისებურებებით, რაც ვლინდება ენის ლექსიკასა და გრამატიკულ წყობაში და, რასაკვირველია, მეტყველებაში, წარმოთქმაში. თვით ესპანეთის ტერიტორიაზეც კი, მის სხვადასხვა რეგიონში, წარმოთქმა შეიძლება არსებითად განსხვავებული იყოს. ნორმატიულ, სწორ წარმოთქმად ითვლება კასტილიის განათლებულ ხალხთა მეტყველება. წინამდებარე ნაშრომს ესპანური ენის კასტილიური ნორმის აღწერა უდევს საფუძველად.

ნაშრომი შესრულებულია სხელგანთქმული ლინგვისტების: ნავარო ტომასის, ანტონი კილისის, ხილი გაიას, მარტინეს სელდრანის, ტ. მაკაროვას, ხავიერ ფრიას კონდესა და სხვა გამოჩენილ ლინგვისტთა მიერ ჩატარებული, ესპანური ენის ფონეტიკის წყაროების სამეცნიერო კვლევათა მონაცემების მიხედვით.

*ციური ახვლედიანი
მარინე კობეშავიძე*

რედაქტორი: ფილოლოგიის დოქტორი მანანა ხოფერია

რეცენზენტი: ფილოლოგიის დოქტორი სოფიო ფეიქრიშვილი

ISBN 987-9941-9230-4-4

ქსანური ანბანი

Alfabeto

ბეჭდური ასოები	ხელნაწერი ასოები	ასოს სახელწოდება	წაკითხვა
A a	<i>A a</i>	<i>a</i>	[a]
B b	<i>B b</i>	<i>be</i>	[be]
C c	<i>C c</i>	<i>ce</i>	[θe]
Ch ch	<i>Ch ch</i>	<i>che</i>	[çe]
D d	<i>D d</i>	<i>de</i>	[de]
E e	<i>E e</i>	<i>e</i>	[e]
F f	<i>F f</i>	<i>efe</i>	[ʼefe]
G g	<i>G g</i>	<i>ge</i>	[xe]
H h	<i>H h</i>	<i>hache</i>	[ʼaçe]
I i	<i>I i</i>	<i>i</i>	[i]
J j	<i>J j</i>	<i>jota</i>	[ʼxota]
K k	<i>K k</i>	<i>ka</i>	[ka]
L l	<i>L l</i>	<i>ele</i>	[ʼele]
Ll ll	<i>Ll ll</i>	<i>elle</i>	[ʼele][ʼeye]
M m	<i>M m</i>	<i>eme</i>	[ʼeme]
N n	<i>N n</i>	<i>ene</i>	[ʼene]
Ñ ñ	<i>Ñ ñ</i>	<i>eñe</i>	[ʼep e]
O o	<i>O o</i>	<i>o</i>	[o]
P p	<i>P p</i>	<i>pe</i>	[pe]
Q q	<i>Q q</i>	<i>ku</i>	[ku]
R r	<i>R r</i>	<i>ere</i>	[ʼere]
S s	<i>S s</i>	<i>ese</i>	[ʼese]
rr	<i>rr</i>	<i>erre</i>	[ʼer:e]
T t	<i>T t</i>	<i>te</i>	[te]
U u	<i>U u</i>	<i>u</i>	[u]
V v	<i>V v</i>	<i>uve</i>	[ʼuβe]
X x	<i>X x</i>	<i>equis</i>	[ʼekis]
W w	<i>Ww</i>	<i>uve doble</i>	[uve doble]
Y y	<i>Y y</i>	<i>i griega</i>	[i ʼgrjɛɣa]
Z z	<i>Z z</i>	<i>zeta, zeda</i>	[ʼθeða]

ანბანი

ასოთა წაკითხვის წესები

ასო და მისი სახელწოდება	ბგერა	ასოთა წაკითხვის წესები რა შემთხვევაში	მაგალითები
1	2	3	4
A a [a]	[a] ღია	ყოველთვის	<i>patata, mesa, casa</i>
Bb [be]	[b] _ ხშული	პაუზისა და n, m-ს შემდეგ	<i>bombón, un beso</i>
	[β]-ნაპრალოვანი	დანარჩენ შემთხვევებში	<i>hablar, el beso, la beca</i>
Cc [θ e]	[θ]	e, i –ს წინ	<i>cine, cenar</i>
	[k]	a, o, u-ს წინ	<i>cacao, casa, cuna, cosa</i>
	[^k] _ სუსტი	ბოლომარცვლოვანი	<i>octavo, acto, octubre</i>
Ch ch [çe]	[ç]	მუდამ	<i>chico, chocolate</i>
D d [de]	[d] _ ხშული	პაუზისა და n, l - ს შემდეგ	<i>donde, el día, caldo</i>
	[ð] _ ნაპრალოვანი	დანარჩენ შემთხვევებში	<i>cada, todo, sentado</i>
	[^d] _ შესუსტებული	ბოლომარცვლოვანი	<i>ciudad, Madrid, calidad, Usted</i>
Ee [e]	[e] _ დახურული	მუდამ	<i>mesa, cabeza</i>
F fl [efe]	[f]	მუდამ	<i>fumar, café</i>
G g [xe]	[x]	e, i-ს წინ	<i>gitano, gente</i>
	[g] _ ხშული	პაუზისა და n-ს შემდეგ	<i>tango, gato</i>
	[ɣ] _ ნაპრალოვანი	დანარჩენ შემთხვევებში	<i>hago, una gata</i>

<i>H h[ˈaçe]</i>	--	არასოდეს	<i>hacer, huevo</i>
<i>Ii[i]</i>	<i>[i]</i> – ხმოვანი, ძალიან დახურული	ღია მარცვალში	<i>salida, mimosa</i>
	<i>[i̠]</i> – ნახევართანხმოვანი	დიფთონგში ხმოვნის შემდეგ	<i>bailar, peñarse</i>
	<i>[j]</i> – ნახევართანხმოვანი	თანხმოვნის შემდეგ, პირველი ბგერა დიფთონგში	<i>piano, piel</i>
<i>J j[ˈx:ota]</i>	<i>[x:]</i> – უველარული	a, o, u-ს წინ	<i>jota, jardín</i>
	<i>[x]</i> – ველარული	e, i –ს წინ	<i>ejercicio</i>
<i>Kk [ka]</i>	<i>[k]</i>	მუდამ	<i>kiosko, kilómetro</i>
<i>Ll [ˈele]</i>	<i>[l]</i> – ალვეოლარული	ხმოვნის წინ	<i>lámpara, Lola</i>
	<i>[l̪]</i> – შესუსტებული	ბოლომარცვლოვანი	<i>sol, col, palco</i>
	<i>[ɫ]</i> – კარგავს სშვას	s, r-ს წინ	<i>el sol, salsa, alrededor</i>
	<i>[ll]</i> – დენტალიზებული	t, d – ს წინ	<i>alto, aldea, el día</i>
	<i>[ʎ]</i> – კბილთაშორისი	<i>[θ]</i> -ს წინ	<i>alzar, el cine</i>
	<i>[λ]</i> – პალატალური	<i>ch, y, ll</i> – ს წინ	<i>el llanto, el chico, el yate</i>
<i>Ll ll [ˈele][ˈeye]</i>	<i>[λ]</i> – გვერდითი ნაპრალოვანი	სიტყვის თავიდან დასრულებულში ღია ხმოვნების შორის	<i>callar, llanto, llamar</i>
	<i>[y]</i> – ბრტყელნაპრალოვანი	დახურულხმოვნებთან კონტექსტში	<i>billete, caballero</i>

<i>M m [ˈeme]</i>	<i>[n]</i>	სიტყვის ბოლო- კიდურში, პაუ- ზის წინ	<i>álbum, máximo</i>
	<i>[m]</i>	ყველა დანარჩენ შემთხვევაში	<i>mamá, mesa</i>
<i>Nn [ˈene]</i>	<i>[n]</i> – აღვეოლა- რული	ხმოვნის წინ	<i>nena, enano</i>
	<i>[ɲ]</i> – შესუსტებუ- ლი	ბოლომარცვლო- ვანი	<i>pan, comen</i>
	<i>[ɲ]</i> – დენტალიზე- ბული	t, d – ს წინ	<i>donde, diente</i>
	<i>[ɲ]</i> – კარგავს ხშვას	s, r-ს წინ <i>[θ]</i> -ს წინ	<i>manso, un sol, honra</i>
	<i>[ɲ]</i> – კბილთშორი- სი		<i>un zapato, once</i>
	<i>[ɲ]</i> – პალატალური	ch, y, ll –ს წინ	<i>mancha, un llan- to, un yate</i>
	<i>[ɲ]</i> – ველარული	[k g x] – ს წინ	<i>un col, tango, un gitano</i>
	<i>[m]</i> – წვეილბაგის- მიერი	p, b, v, m – ს წინ	<i>un pan, un be- so, tranvía, inmen- so</i>
<i>[m]</i> – კბილბაგის- მიერი	f-ს წინ	<i>enfermo</i>	
<i>Ññ [ˈeɲe]</i>	<i>[ɲ]</i> – პალატალური	მუდამ	<i>niño, mañana</i>
<i>O o [o]</i>	<i>[o]</i> – მომრგვალე- ბული, წინწამო- წვეული	მუდამ	<i>poco, como</i>
<i>P p [pe]</i>	<i>[p]</i> – დაჭიმული	ხმოვნის წინ	<i>papa, pepino</i>
	<i>[pʰ]</i> – შესუსტებული	ბოლომარცვლო- ვანი	<i>septiembre, óptimo</i>
<i>q[ku]</i>	<i>[k]</i>	შეერთებებში <i>qui, que, სადაც u</i>	<i>quinto, queso</i>

		არ წარმოითქმის	
<i>r</i> [ˈere]	[r:] _ მრავალმასვილიანი	სიტყვის თავკიდურში n, l, s-ს შემდეგ დანარჩენ	<i>rosa, Roma, Enrique, alrededor, israelí</i>
	[r] _ ერთმასვილიანი	შემთხვევებში	<i>tomar, parar, abrazar</i>
<i>rr</i> [ˈer:e]	[r:] - მრავალმასვილიანი	მუდამ	<i>carro, torre</i>
<i>Ss</i> [ˈese]	[s] _ ალვეოლარული, ყრუ	ხმოვნის წინ	<i>cosa, sopa, sos</i>
	[s̺] _ შესუსტებული	ბოლომარცვლოვანი	<i>pastilla, mosca</i>
	[s̺] _ გამჟღერებული	სონანტების წინ	<i>mismo, los días</i>
<i>Tt</i> [te]	დაჭიმული, ყრუ	ხმოვნის წინ	<i>patata, tomar</i>
	გამჟღერებული	სონანტების წინ	<i>atlas, atleta</i>
<i>Uu</i> [u]	[u] – მომრგვალებული, ძალიან წინ წამოწეული	თანხმოვნებს შორის	<i>fumar</i>
	[u̟] _ ნახევართანხმოვანი	ხმოვნის შემდეგ დიფთონგში	<i>aula, pausa</i>
	[w] – ნახევართანხმოვანი	პირველი ბგერა დიფთონგში	<i>cuarto, puerta</i>
	[w̟] _ წყვილბაგისმიერი, უკანანისმიერი ელფერით	პაუზის შემდეგ დიფთონგში	<i>huevo, huerto</i>
<i>Vv</i> [ˈuβe]	[b] _ ხშული	პაუზისა და n-ს შემდეგ	<i>vino, tranvía, veo</i>

	[β] – ნაპრალოვანი სონანტი	დანარჩენ შემთხვევებში	<i>unos vinos, los veo</i>
<i>Xx</i> [ˈeks]	[ks]	ხმოვანთშორისი	<i>examen, exacto</i>
	[^s] – შესუსტებული	თანხმოვნების წინ	<i>texto, textil</i>
<i>Yy</i> [iˈɣrjeɣa]	[ý] – აფრიკატი	n, l, s-ს შემდეგ	<i>yo, el yate, es yate, inyección</i>
	[y] – ნაპრალოვანი სინანტი	ხმოვნებს შორის	<i>mayo, papá y Ana papá y mamá</i>
	[i̠] – ნახევარხმოვანი	დიფთონგში ხმოვნის შემდეგ	<i>aman y cuidan</i>
	[i] – ხმოვანი	თანხმოვნებს შორის	<i>escuchan y escriben</i>
	[j] – ნახევართანხმოვანი	პირველი ბგერა დიფთონგში	
<i>Zz</i> [ˈθeða]	[θ] – კბილთშორისი, ყრუ	მუდამ	<i>zapato, Zaragoza</i>
	[^θ] – შესუსტებული	ბოლომარცვლოვანი	<i>capaz</i>
	[ð]	სონანტების წინ	<i>luz del día</i>

ესპანურ ენაში არსებობს ასევე ასო **W w** (*doble uve*), რომელიც იხმარება მხოლოდ უცხოური წარმოშობის სიტყვებში, მაგალითად: **Ricardo Wagner**.

ქსპანური ენის ხმოვნები

ქსპანური ენის ბგერითი წყობის ერთ-ერთი ყველაზე მეტად დამახასიათებელი ნიშანია ხმოვანთა ხმარების მაღალი სიხშირე; ქსპანური ენის მელოდირობა სწორედ ამითაა განპირობებული.

ქსპანური ენის ხმოვანთა სისტემა მარტივია; სულ 5 ფონემა¹: [a], [i], [e], [o], [u]. ყველა ხმოვანი, პოზიციისდა მიუხედავად, ინარჩუნებს იმ ძირითად ნიშნებს, რაც მათ წარმოთქმას ახასიათებს იზოლირებულ მდგომარეობაში (mariposa, melocotón, merendar).

რასაკვირველია, ქსპანურ ენაში არსებობს ხმოვანთა წარმოთქმის ვარიანტებიც. განსაზღვრულ პოზიციებში, ისინი შეიძლება იყვნენ უფრო ღიები, უფრო დახურულები ან შესუსტებულები; მაგრამ ეს ცვლილებები იმდენად უმნიშვნელოა, რომ როგორც წესი, არ აღიქმება სმენით, ისინი მხოლოდ ფიქსირდება სპეციალური აკუსტიკური ტექნიკით. როგორც ესპანელი მკვლევარები *მენენდეს პიდალი და ტ. ნავარო ტომასი*² აღნიშნავენ, ქსპანური ენის განსაკუთრებული ფონეტიკური

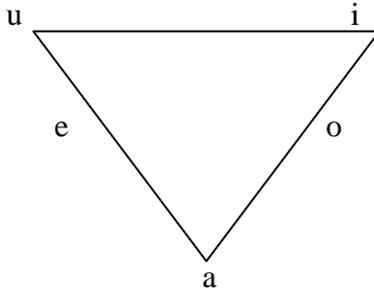
---

¹ *ფონემა* – ეს არის ბგერა, რომელიც ფლობს აზრთავანმასხვაველობით ფუნქციას. ერთი ფონემის მეორეთი ჩანაცვლებით, იცვლება სიტყვის მნიშვნელობა. ასევე არსებობს ცნება „ფონემის ვარიანტი“, რომელიც არ უკავშირდება სიტყვათა მნიშვნელობის განსხვავებას; იგი ეხება მეტყველების გარეგან, საწარმოთქმო მხარეს. ვარიანტს ახასიათებს პოზიციური განპირობებულობა. შეიძლება ითქვას, რომ ფონემა განსაზღვრულ პოზიციაში განსაზღვრული ვარიანტით რეალიზდება; ასე, მაგალითად, ხმოვანი ბგერის წინ ფონემა [s] წარმოითქმის როგორც *ყრუ ბგერა* [s]: casa, seta; *მუდური ბგერის წინ კი* – როგორც *გამყვარებული* [s]: mismo, los días. წმინდა საწარმოთქმო თავალსზრისით, ფონემა – ეს არის ბგერა-იდეალი, ანუ ის ბგერითი ვარიანტი, რომელიც ყველაზე მეტად თავისუფლად და მოხერხებულად წარმოითქმის იზოლირებულ მდგომარეობაში. ფონემის ვარიანტთა წარმოთქმა კი, მათი პოზიციური განპირობებულობის გამო, არ არის მარტივი იმ სიტყვათა გარეშე, რომლებშიც ისინი რეალიზდებიან.

² T. Navarro Tomás, *Manual de pronunciación española*, Madrid, 1991.

ერთგვაროვნება ძირითადად გამოწვეულია ხმოვან ბგერათა მარტივი, ნათელი და მყარი სისტემით.

ესპანური ენის ხმოვანთა სისტემას წარმოგიდგენთ „ხმოვანთა სამკუთხედზე“:

ამ გადაბრუნებულ სამკუთხედზე, რომელიც პირის ღრუს სიმბოლოს წარმოადგენს, ხმოვნები [i] და [u] მდებარეობენ ზედა ჰორიზონტალურ ხაზზე და არიან დახურულები; ესენია მაღალი აწეულობის ხმოვნები. ხმოვნები [e] და [o] საშუალო აწეულობისანი არიან, ხმოვანი [a] კი, რომელიც ყველაზე ღიაა – დაბალი აწეულობისა. ამგვარად, ვერტიკალურად მოძრაობა, ანუ ენის გადაადგილება ზევით და ქვევით, განაპირობებს ხმოვნების მეტ ღიაობასა თუ დახურულობას. მეორეს მხრივ, ჰორიზონტალურად ენის გადაადგილების მიხედვით, ანუ წინ ან უკან, ასხვავებენ წინა რიგის ხმოვნებს, ანუ პალატალურებს – [i], [e] და უკანა რიგის ხმოვნებს, ანუ ველარურებს – [o], [u]. ხმოვანი [a], როგორც ეს სამკუთხედზე ჩანს, წარმოადგენს შუა რიგის ხმოვანს, მაგრამ განსაზღვრულ ფონეტიკურ კონტექსტში, ის შეიძლება წამრმოითქვას უფრო პალატალურად (mancha, baile) ან უფრო ველარულად (aula, alma).

ესპანური ენის თანხმოვნები

ესპანურ ენაში 22 თანხმოვანია.

ესპანური ენის თანხმოვნები არ არიან ისეთი მდგრადი და ერთგვაროვანი, როგორც ხმოვნები. პოზიციისდა მიხედვით, ისინი განიცდიან მრავალრიცხოვან და მრავალფეროვან ცვლილებებს. თუ 5 ესპანური ხმოვანი ფონემა გვაძლევს 5 სახესებით კონკრეტულ სამეტყველო ბგერას, 19 თანხმოვანი ფონემა წარმოთქმის 50 ვარიანტზე მეტს გვაძლევს, რომელთა უმეტესობა ადვილად აღიქმება სმენით; ასე მაგალითად, თანხმოვანი ფონემა [s] მეტყველებაში შეიძლება რეალიზდებოდეს ყრუ ბგერა [s]-დ-soso, შესუსტებულ ბგერა [ʃ] –დ – asco, გამჟღერებულ [ʒ] –დ-ista, კბილთშორის [ʃ] –დ-escena.

იმისათვის, რომ მივიღოთ თითოეული თანხმოვნის წარმოქმნის ყველაზე სრულყოფილი და ზუსტი სურათი, ნავარო ტომას¹⁾ მიხედვით, უნდა გავითვალისწინოთ:

- 1) *არტიკულაციის ადგილი* (ანუ პირის ღრუს ის ადგილი, სადაც ბგერა წარმოითქმის);
- 2) *არტიკულაციის ხერხი* (როგორ იწარმოება ბგერა: ორგანოთა ხშვის, ნაპრალის წარმოქმნის და ა. შ. საშუალებით);
- 3) *სახმო სიმების მონაწილეობა*.
- 4) *სასის ფარდის მონაწილეობა*.

საარტიკულაციო ადგილის მიხედვით თანხმოვნები იყოფიან შემდეგ ჯგუფებად:

- 1) *წყვილბავისმიერი ბგერები* (აქტიური ორგანოა – ქვედა ბაგე, პასიური – ზედა ბაგე) – [p], [b], [m];
- 2) *კბილბავისმიერები* (აქტიური ორგანო – ქვედა ბაგე, პასიური – ზედა კბილების ნაწიბური) – [f], [m];
- 3) *კბილთშორისები* (აქტიური ორგანო – ენის წვერი, პასიური – ზედა კბილების ნაწიბური) – [θ], [ð].
- 4) *კბილისმიერები* (აქტიური ორგანო – ენის წვერი, პასიური – ზედა კბილების შიდა ზედაპირი) – [t], [d].

5) ალვეოლარულები (აქტიური ორგანო – ენის წვერი³, პასიური – ალვეოლები) – [s], [r], [n];

6) პალატალურები (აქტიური ორგანო – ენის პრედორსალური⁴ ნაწილი, პასიური – მაგარი სასა) – [ɲ], [ç], [ʝ]

7) ველარულები, ანუ უკანაენისმიერები (აქტიური ორგანო – ენის უკანა პოსტდორსალური ნაწილი, პასიური – რბილი სასა) – [k], [g].

---

³ კბილთშორისებს, კბილისმიერებს და ალვეოლარულებს, აქტიური ორგანოს მონაწილეობის მიხედვით, „აპიკალურებსაც“ უწოდებენ. ტერმინი წარმოიშვა „ápice” – დან – „ენის წვერი”.

⁴ Dorso de la lengua – ენის ზურგი.

**საარტიკულაციო ხერხის მიხედვით თანხმოვნები
იყოფიან შემდეგ ჯგუფებად:**

1) *ხშულები* (აქტიურ და პასიურ ორგანოებს შორის სრული კონტაქტი, ხშვა) – [m] [p], [k];

2) *ნაპრალოვნები* (აქტიური და პასიური ორგანოების ურთიერთქმედებისას, მათ შორის წარმოიშვება ნაპრალი, რომელშიც ჩქამით გამოდის ჰაერი) – [f], [x]; ნაპრალის ფორმის მიხედვით, თანხმოვნები შეიძლება იყოს *ბრტყელნაპრალოვნები* – [θ], *მრგვალნაპრალოვნები* – [s] და *კვერდითნაპრალოვნები* – [l], [λ];

3) *აფრიკატები* – [y̟], [ç]; აფრიკატთა წარმოთქმის არსი იმაში მდგომარეობს, რომ თავდაპირველად ხორციელდება ორგანოებს შორის სრული კონტაქტი, შემდგომ კი ისინი ნარნარად განიხშვებიან, აძლევენ რა ჰაერს გასასვლელს და ხშვა გადადის ნაპრალში;

4) *მორთოლები* (ვიბრანტები) – [r], [rː]; ჰაერის ნაკადი წყდება სწრაფი ვიბრაციული მოძრაობებით, რომლებსაც ახორციელებს ენის წვერი; ვიბრაციათა რაოდენობის მიხედვით, მორთოლები შეიძლება იყოს *ერთმახვილიანები* (ერთი ვიბრაცია) – [r] და *მრავალმახვილიანები* (მრავალი ვიბრაცია) – [rː].

რაც შეეხება *სახმო სიმების მონაწილეობას*, ნავარო ტომასოს მიხედვით, თანხმოვანი ბგერები იყოფა *სონანტებად*⁵ – [r], *მჟღერებად* [b] და *ყრუებად* [f].

სასის ფარდი მონაწილეობის მიხედვით, თანხმოვნები შეიძლება იყოს *პირისმიერები* ანუ *ორალურები* (მათი უმეტესობა) და *ცხვირისმიერები* ანუ *ნაზალურები* (ფაქტიურად ესენია ფონემები [m], [m] და მათი ვარიანტები). თუ თანხმოვანი ბგერის წარმოთქმისას სასის ფარდა აწეულია და ხურავს

---

⁵ *სონანტები* – მჟღერი ბგერებია, რომლებიც წარმოითქმის ხმის განსაკუთრებული მონაწილეობით, თიქმის ჩქამის გარეშე.

ცხვირის ღრუში გასასვლელ არხს, მაშინ ჰაერი გამოდის მხოლოდ პირიდან და რეალიზდება პირისმიერი ანუ ორალური ბგერა; ხოლო თუ სასის ფარდა დაშვებულია და ჰაერი ცხვირის ღრუდანაც გამოდის, ბგერა ცხვირისმიერი ანუ ნაზალურია.

ამგვარად, ესპანური თანხმოვანი ბგერები, **სართიკულაციო ადგილის მიხედვით**, იყოფიან წვეილბავისმიერებად, კბილბავისმიერებად, კბილთშორისებად, კბილისმიერებად, ალვეოლარულებად, პალატალურებად და ველარულებად; **სართიკულაციო ხერხის მიხედვით**⁶ – ხშულებად, ნაპრალოვნებად (ბრტყელი, მრგვალი და გვერდითი), აფრიკატებად და მთრთოლებად (ვიბრანტებად); **სახმო სიმების მონაწილეობის მიხედვით** – სონანტებად, მჟღერებად და ყრუებად; **სასის ფარდის მონაწილეობის მიხედვით** – პირისმიერებად (ორალურებად) და ცხვირისმიერებად (ნაზალურებად).

---

⁶ დამატებით მახასიათებელს წარმოადგენს ენის იმ ნაწილის მითითება, რომელიც მონაწილეობას იღებს თანხმოვნის არტიკულაციაში; მაგალითად, კბილისმიერი, წინაენისმიერი, ანუ აპიკალური.

ძირითადი კურსი

(ასოები, ფონემები-ბგერები, ლექსიკა, ფონეტიკური სავარჯიშოები, ლექსიკურ-გრამტიკული სავარჯიშოები)

ლექცია I ხმოვნები

ასოები: A a [a]; P p [pe], M m [ʼeme]

ფონემები: [a] [p] [m]

ბგერები: [a] [p] [m]

[a]- დაბალი აწეულობის ხმოვანი, შუა რიგისა, ღია ბგერა, უმახვილო პოზიციაში არ რედუცირდება, წარმოითქმის თითქმის ისევე მკაფიოდ, როგორც მახვილიან მარცვალში – *patata*, *manada*.

[p]- წყვილბაგისმიერი თანხმოვანი, ხშული, ყრუ, ორალური – *pin*.

[m]- წყვილბაგისმიერი თანხმოვანი, ხშული, სონანტი, ცხვირისმიერი – *mapa*.

ლექსიკა:

papá, m – მამა

mamá, f – დედა

ama – III პ. მხ. რ – ზმნა amar– სიყვარული.

წესი:

ესპანურ ენაში, სიტყვათა უმეტესობა წარმოითქმის მახვილით ბოლო მარცვალზე (*comer*, *capital*, *ciudad*). თუ სიტყვა ხმოვანზე, **n** –ზე ან **s**- ზე ბოლოვდება, მაშინ მახვილი ბოლოსწინა მარცვალზეა (*mesa*, *comer*, *parques*). იმ შემთხვევაში, თუ სიტყვა ტრადიციულად (ისტორიულად) წარმოითქმის არაწესისამებრ, მახვილი აღინიშნება დაწერილობაში (გრაფიკული მახვილი): *lápiz*, *régimen*, *número*, *canción*; ასევე ხდება, თუ ბოლოდან მესამე ან მეოთხე მარცვალია მახვილიანი (*lámpara*, *diciéndomelo*).

მახვილი – Acento

1. სიტყვებს, რომლებიც ხმოვანზე, ასევე „n” ან „s” თანხმოვნებზე ბოლოვდებიან, ლოგიკური მახვილი ეცემა ბოლოდან მეორე მარცვალზე (და არა ხმოვანზე), მაგალითად: *es-cu-é-la*, *in-sti-tú-to*, *Cár-men*, *Mer-cé-des*.

2. სიტყვებს, რომლებიც ბოლოვდება თანხმოვნებზე, „n” და „s”-ს გარდა, ლოგიკურ მახვილი ხვდება ბოლო მარცვალზე: *fes-ti-vál*, *cla-vél*, *pen-sár*.

3. ამ წესებიდან ყველა გამონაკლისი აღინიშნება ორთოგრაფიული მახვილის ნიშნით შესაბამის მარცვალზე: *mé-di-co*, *ú-ni-co*, *mú-si-ca*, *a-zú-car*.

4. მახვილი დაესმის სიტყვებს, რომელთაც ერთნაირი დაწერილობა აქვთ, მაგრამ მახვილი ცვლის მათ შინაარსს: *si* – დიას – *sí* – თუ; *tú* – შენ – *tu* – შენი; *él* – ის – *el* – არტიკლი; *más* – მეტი – *mas* – მაგრამ.

5. როდესაც საქმე ეხება დიფთონგს და ლოგიკური მახვილი ეცემა სუსტ ხმოვანს, აუცილებელია სუსტ ხმოვანზე ორთოგრაფიული მახვილის დასმა: *Ma-ria*, *geo-gra-fía*.

ფონეტიკური სავარჯიშოები:

[*ma - pa - ma - pa - ma - pa*]
[’*ama* †] [*ma*’*ma* †] [*pa*’*pa* †]

სიტყვის მარცვლებად სწორად დაყოფის კონტროლის მიზნით, ტრანსკრიფციაში⁷ მახვილის ნიშანი დაისმის მახვილიანი

---

⁷ **ტრანსკრიფცია** – ეს არის სამეცნიერო-ლინგვისტური მიზნებით მეტყველების ჩაწერის სპეციალური ხერხი; იგი ასახავს ბგერითი მეტყველების ყველა ნიუანსს, პაუზების, მახვილებისა და ინტონაციის ჩათვლით, ანუ გვიჩვენებს როგორ უნდა წწავიკითხოთ ტექსტი სწორად.

მარცვლის წინ. აუცილებელია განვასხვავოთ სიტყვის მახვილი გაბმულ მეტყველებაში სიტყვათა მახვილისაგან (ფრაზული მახვილისაგან), როდესაც სხვა სიტყვაფორმათა ფონზე, როგორც წესი, გამოვყოფთ ანუ აქცენტს ვაკეთებთ მნიშვნელოვან მეტყველების ნაწილზე (ზმნურ ფორმებზე, არსებით ან ზედსართავ სახელებზე, ზმნიზელებზე და ა.შ).

ლექსიკურ-ფონეტიკური სავარჯიშოები:

1. *Mamá ama a su hijo.*
[Ma 'má 'ama a su hi 'jo ↓].

2. ¿*Ama mamá a su hijo?*
↗ ↘
['ama ma 'má a su hi 'jo].

ხმოვნები

ესპანურ ენაში არსებობს 5 ხმოვანი. [i], [e], [a], [o], [u]. [a], [e], [o] – ხმოვნებს ძლიერ ხმოვნებს უწოდებენ, [u], [i] ხმოვნებს – კი სუსტს.

ხმოვანი [i] (ასო **I, i**) გამოითქმის როგორც ქართული „ი“, მაგალითად, ირმა, ირემი: pino, pipa.

ხმოვანი [e] (ასო **E, e**) გამოითქმის დაახლოებით ისევე, როგორც ქართული „ე“, მაგალითად, ერბო, ეკლესია: eme, pepe, pena.

ხმოვანი [a] (ასო **A, a**) გამოითქმის დაახლოებით ისევე, როგორც ქართული „ა“, მაგალითად, ასი, აქლემი: alma, padre.

ხმოვანი [o] (ასო **O, o**) გამოითქმის დაახლოებით ისევე, როგორც ქართული „ო“, მაგალითად, მორი, მოკლე: mono, mano.

ზმოვანი [u] (ასო **U, u**) გამოითქმის დაახლოებით ისევე, როგორც ქართული „უ“, მაგალითად, უთო, ურემი: uno, tu, cuna.

თანზმოვნები

თანზმოვანი [p] (ასო **P, p – pe**) ქართული „პ“ ასოს ანალოგიურად გამოითქმის, მაგალითად, პეტრე, პატრონი: Pedro, padre.

თანზმოვანი [m] (ასო **M, m – eme**) ქართული „მ“ ასოს ანალოგიურად გამოითქმის, მაგალითად, მარტი,; eme, memo.

თანზმოვანი [f] (ასო **F, f – efe**) რუსული ასო „ფ“-ს ანალოგიურად გამოითქმის, მაგალითად, фильм,; fama, familia.

თანზმოვანი [t] (ასო **T, t – te**) ქართული „ტ“ ასოს ანალოგიურად გამოითქმის, მაგალითად, ტოტი, პატრონი: timbre, tallo, tema.

თანზმოვანი [n] (ასო **N, n – ene**) ქართული „ნ“ ასოს ანალოგიურად გამოითქმის, მაგალითად, ნისლი, ნალი: nombre, nata.

თანზმოვანი [k] (ასო **K, k – ka**) ქართული „კ“ ასოს ანალოგიურია, მაგრამ წერის დროს გამოიხატება სამი ხერხის მეშვეობით:

წესი:

C c $\implies$ **a, u, o**-ს და თანზმოვნების წინ იკითხება როგორც „კ“: **cuna, cama, como.**

C $\implies$ **i, e** –ს წინ იკითხება როგორც კბილისმიერი „ს“ ანუ „თ“ (ინგლისური „th“), მაგალითად: **i – cine, e – cena.**

წესი:

ასო **G** ხმოვნებას **a, u, o** და თანზმოვნების წინ იკითხება როგორც ქართული „გ“, მაგალითად: **gota, gusano, gabán;**

ხოლო e, i ხმოვნების წინ კი, როგორც ქართული "ხ", მ ლითად: gitano, gente.

* „*cigüeña*” (წერო) – ამ შემთხვევაში „*ñ*” იკითხება როგორც ქართული „უ” და ეს ბგერა არ არის ყრუ, როგორც სხვა შემთხვევებში.

K k – მხოლოდ უცხოური წარმოშობის სიტყვებში იხმარება.

თანხმოვანი [b] (ასო **B, b** – *be*; **V, v** – *uve*) ქართული „ბ” ასოს ანალოგიურია, მაგალითად, ბალი, ბატკანი: *bala, boca*. **V, v** – *uve* განსხვავდება **[b]** ბგერისგან იმით, რომ მისი არტიკულაციის დროს ტუჩები ბოლომდე კი არ იკვრება, არამედ შუაში წარმოიქმნება ნაპრალი (ხვრელი), რომლიდანაც გამოდის ჰაერის ნაკადი, მაგალითად: *ave, vaca, ventana*.

თანხმოვანი [l] (ასო **L, l** – *ele*). მისი არტიკულაციის დროს ენის წვერი ედება ზედა კბილებს; ლოლა, ლილა, ასევე იკითხება ესპანურად, როგორც ქართულად: *Lola, mal, papel*.

თანხმოვანი [s] (ასო **S, s** – *ese*) ეს თანხმოვანი ქართული ბგერისგან განსხვავებით უფრო ძლიერია და მისი გამოთქმისას ენის წვერი ებჯინება ზედა კბილებს: *casa, solo, sosa, los* სიტყვის ბოლოს **[s]** ბგერა უფრო სუსტია: *mes, mis mas*.

თანხმოვანი [r] (ასო **R, r** – *ere*) გამოითქმის ისევე, როგორც ქართული თანხმოვანი „რ”. ეს თანხმოვანი არასოდეს არ გვხვდება ისეთი თანხმოვნების შემდეგ, როგორებიცაა: **[n], [l], [s]**: *puro, primero, rabia, ritmo*.

თანხმოვანი [h] (ასო **H, h** – *hache*) ეს თანხმოვანი ესპანურ ენაში ყოველთვის ყრუა და არასოდეს არ აღნიშნავს არანაირ ბგერას: *hora, hambre, harina, ahora*.

თანხმოვანი [d] (ასობგერა **D, d** – *de*) ქართული ასო „დ”-ს ანალოგიურად ჟღერს, მაგალითად: დაფა: *donde, día*. ბგერა **[d]** სიტყვის ბოლოს და განსაკუთრებით პაუზის წინ, ასევე ისეთ სიტყვებში, რომლებიც ბოლოვდებიან *-ado*-ზე, გამოითქმის

უფრო სუსტად და რბილად: *libertad, Madrid, diputado, hablad, usted*. სასაუბრო ენაში სიტყვებში *Madrid, usted* ბოლო [d] საერთოდ არ გამოითქმის.

თანხმოვანი [r] (ასო *R, r; rr -erre*) ორი *rr* შემთხვევაში უფრო ძლიერ გამოითქმის. ერთი *r* კი ჩვეულებრივ, როგორც ქართული ასო „რ“. ამ ბგერის არასწორმა გამოთქმამ შესაძლოა სიტყვას შეუცვალოს მნიშვნელობა: *pero* – მაგრამ, *perro* – ძაღლი, *parra* – ყურძნის მტევანი, *para* – თვის, *carro* – საზიდავი, *caro* – ძვირი.

თანხმოვანი [ñ] (ასო *Ñ, ñ - eñe*) ანალოგიური ბგერა ქართულ ენაში არ არსებობს. ეს ასობგერა შეიძლება შევადაროთ რუსულ რბილ ასოს „*НБ*“. მისი არტიკულაციის დროს ენის წვერი ეხება ქვედა კბილებს და ენის ზურგი სასას ებჯინება: *paño, puño, mañana*.

თანხმოვანი [ll] (ასო *Ll, ll - elle*) ანალოგიური ბგერა ქართულ ენაში არ მოიპოვება. ის შეიძლება შევადაროთ რუსულ ასოს, როგორცაა, მაგალითად: *lle* – შეიძლება შევადაროთ რუსულ „*л*“ ს, *llu* – „*лю*“, *llo* – „*л*“, *lla* – „*я*“. მაგალითად: *lluvia, llover, llama*.

თანხმოვანი [c] (ასოთშეთანხმება *Ch, ch - che*). ეს ასობგერა ქართულ ენაში ასო „*ჩ*“ ს ანალოგიურია, მაგალითად : *ჩანთა, ჩოგანი; chico, mucho*.

თანხმოვანი [s] მჟღერდება თანხმოვნების წინ.

თანხმოვნები [θ] (*C, c - ce, Z, z - zeta, zeda*) ქართულ ენაში ანალოგიური ბგერა არ არსებობს. მისი არტიკულაციის დროს ენა მოექცევა კბილებს შორის. ზედა კბილებსა და ენის შორის რჩება ნაპრაღი, საიდანაც ჰაერის ნაკადი გამოდის. *Z, z* ყოველთვის გამოითქმის როგორც [θ], მსგავსია ინგლისური „*Th*“- *θ*-ს.

ხმოვანი [y] (*y* ასო – *I griega*) იკითხება ქართული „ი“ – ს მსგავსად. არგენტინაში და სამხრეთ ამერიკის ზოგიერთ ქვეყნებში ეს ასო ქართული „ჟ“-ს მსგავსად გამოითქმის.

თანხმოვანი [გ] (ასო G,გ – ge). ეს ბგერა უკანაენისმიერია, ხშული, მზღერი, სუსტი დაჭიმულობის ბგერაა. (მისი არტიკულაციის დროს ენის უკანა ნაწილი მთლიანად სასას არ ეხება).

ზოგიერთი შესანური ბგერების გამოთქმა

<i>B/V</i>	გამოითქმის როგორც ქართული "გ"	<i>bienvenida, vestido, vaca, balón</i>
<i>LL/Y</i>	გამოითქმის როგორც რუსული я, е, ю, ё	<i>llave, llevar, llorar, lluvia, ya, ayer, yuca</i>
<i>C + e, i</i> <i>Z + a, o, u</i>	გამოითქმის როგორც კბილისმიერი `s` ანუ `θ` ანუ ინგლისური `th`	<i>céntimo, cielo, cena, zapato, zorro, zumo</i>
<i>J + a, o, u, e, i</i> <i>G + e, i</i>	გამოითქმის როგორც ქართული "ჯ"	<i>jamón, jarra, jefe, jirafa, joven, general, gente, girasol, gitano</i>
<i>G + a, o, u</i> <i>Gu + e, i</i>	გამოითქმის როგორც ქართული "გ"	<i>gato, guerra, guitarra, gordo, guante</i>
<i>C + a, o, u</i> <i>Qu + e, i</i> <i>K + a, e, u, i,</i> <i>o</i>	გამოითქმის როგორც ქართული "კ"	<i>casa, cosa, cuchara, cucaracha, queso, quinto, kárate, kilómetro, koala</i>

ლექსია II

ასოები: E e [e]; I i [i]; O o [o]; Uu [u]; C c [θe]; K k [ka]; Ff [ʼefe] Qq [ku]

ფონემები: /e/ /i/ /o/ /u/ /k/ /f/

ბგერები: [e] [i][o] [u][k] [f]

[e] – წინა რიგის ხმოვანი, საშუალო აწეულობისა, დახურული – pena

[i] – წინა რიგის ხმოვანი, მაღალი აწეულობის, ძალიან დახურული – pino, fino, Pirineos.

[o] – უკანა რიგის ხმოვანი, საშუალო აწეულობისა, მომრგვალებული, წინ წამოწეული – poco, loco, como, melocotón.

[u] – უკანა რიგის ხმოვანი, მაღალი აწეულობისა, მომრგვალებული, ძალიან წინ წამოწეული – fumo, humo, cuna.

[k] – უკანაენისმიერი თანხმოვანი, ხშული, ყრუ, ორალური – capa, mapa, cama, casa, quemo, química, kilo.

[f] – თანხმოვანი, კბილბაგისმიერი, ბრტყელნაპრალოვანი, ყრუ, ორალური – fama, flor, fiebre.

ლექსიკა:

amo _v – I პ. მხ.რ – ზმნა amar – სიყვარული
como _v – I პ. მხ.რ – ზმნა comer – ჭამა
come _v – III პ. მხ.რ – ზმნა comer – ჭამა
fumo _v – I პ. მხ.რ – ზმნა fumar – მოწევა
fuma _v – III პ. მხ. რ – ზმნა fumar – მოწევა
peque _{m, f} – პატარა ბავშვი
Pepe _N – პეპე, კნინობითი ფორმა სახელი Jose-დან
feo _{adjv} – უშნო (მამრ. სქ)
fea _{adj} – უშნო (მდედრ.სქ)
mi _{adj} – ჩემი (კუთვნილებითი ზედსართავი სახელის შემოკლებული ფორმა, მამარ. სქ)

mío *adj* – ჩემი (კუთვნილებითი ზედსართავი სახელის შემოკლებული ფორმა, მდედრ. სქ)

mía *adj* – (კუთვნილებითი ზედსართავი სახელის შემოკლებული ფორმა, მდედრ. სქ, სრული ფორმა)

aquí *adv* – აქ

ahí *adv* – იქ (უფრო მოშორებით)

poco *adv* – ცოტა

me *pron* – პირის ნაცვალსახელი პირდაპირი დამატების როლში – მე

como *conj* – როგორ (შედარება)

¿cómo? *pron* – როგორ? (კითხვითი პირის ნაცვალსახელი)

qué *pron* – როგორი! (ძახილის ფორმა)

y *conj* – და

ფონეტიკური სავარჯიშოები.

[ka-ke-ki-ko-ku] [fa-fe-fi-fo-fu]

[ka _fa] [ke _fe] [ki _fi] [ko _fo] [ku _fu]

ლიქსიკურ-გრამატიკული სავარჯიშოები:

I. Amo a papá. [ʼa mo a pa'pa ↓].

Amo a mamá. [ʼa mo a ma'ma ↓].

Amo a Pepe. [ʼa mo a 'pepe ↓].

Amo a peque. [ʼa mo a 'peke ↓].

კომენტარი: ხმოვნების გადაბმული წაკითხვა სიტყვების შეჯახების ადგილას.

II. Papá me ama. [pa'pa me ama ↓].

Amo a mamá. [ʼpepe me ama ↓].

Amo a Pepe. [ma'ma me'ama↓].

Amo a peque. [peque me'ama↓].

მიაქციეთ ყურადღება ჩამონათვალის ინტონაციას

III. Mi mamá, mi papá, mi Pepe, mi peque.

[mi ma'ma | mi pa'pa | mi 'pepe | mi 'peke↓].

Mi mamá, mi papá, mi Pepe y mi peque.

[mi ma'ma | mi pa'pa | mi 'pepe | imi 'peke↓].

კომენტარი: ჩამონათვალის ბოლო წევრის წინ, რომელსაც ახლავს კავშირი y, ტონი მაღლდება.

IV. ¡Qué mamá! [ke ma'ma]

¡Qué pa'pa! [ke pa'pa]

¡Qué feo! [ke 'feo]

¡Qué fea! [ke 'fea]

V. Como poco. ['komo 'poko↓].

Fumo poco. ['fumo 'poko↓].

Como poco y fumo poco. ['komo 'poko | i 'fumo 'poko↓].

Fumo poco y como poco. ['fumo 'poko | i 'komo 'poko↓].

VI. ¿Cómo fuma papá? – Fuma poco.

↗
[ˈkomo ˈfuma paˈpa ↓] [ˈfumo ˈpoko ↓].

¿Cómo come peque? – Como poco.

↗
[ˈkomo ˈkome ˈpeke ↓] [ˈkomo ˈpoko ↓].

ლექცია III

ასო: S s [ʼese]

ფონემა: /s/

ბგერები: [s] [ʰ] [ʷ]

სხვადასხვა ფონეტიკური გარემოცვისდა მიხედვით, ეს ფონემა /s/ მეტყველებაში რეალიზდება სხვადასხვა ბგერითი ელფერებით ანუ ვარიანტებით.

[s] – თანხმოვანი, ალვეოლარული (წინაენისმიერი), მრგვალნაპრალოვანი, ყრუ, ორალურილი; **რეალიზდება ხმოვნისწინა პოზიციაში** – sapo, solo, sopa.

[ʰ] – თანხმოვანი, იმავე მახასიათებლებით რითაც [s], მაგრამ ნაკლებად გამოხატულით, რადგან ეს ბგერა [ʰ] **რეალიზდება მარცვლის ან სიტყვის ბოლოში პაუზის წინ**, იგი შესუსტებულია – es, mes, quesos, meses, festival, aspa.

[ʷ] – თანხმოვანი, მარცვლისდამასრულებელი, შესუსტებული, გამჟღერებული, არტიკულირდება სონანტების წინა პოზიციაში – isla, mismo, no es mío.

წესი:

ესპანურ ენაში ნებისმიერი მარცვლისდამასრულებელი თანხმოვანი წარმოითქმის შესუსტებულად; და პირიქით: თანხმოვანი, რომელიც იწყებს მარცვალს, განსაკუთრებით ხმოვანი ბგერის წინა პოზიციაში, წარმოადგენს ყველაზე მეტად მდგრადს და ამიტომაც წარმოითქმის ძალიან მკაფიოდ. ეს არის თანხმოვანი ფონემის ძირითადი ვარიანტი.

მარცვლისდამასრულებელ თანხმოვანთა წარმოთქმაში შესუსტების მოვლენა წარმოადგენს იმ მრავალრიცხოვან ასიმილაციათა (მიმსგავსებათა) მიზეზს, რისკენაც მიდრეკილია ეს თანხმოვანი მოძღვენო თანხმოვანი ბგერის მიმართ. ესპანურ ენას ახასიათებს ე. წ. „რეგრესული ასიმილაცია“, რაც ნიშნავს მოძღვენო ბგერის გავლენას, რომელიც უფრო მდგრადია წარმოთქმისას, ვიდრე წინამავალი ბგერა.

იმავდროულად, რეგრესული ასიმილაცია შეიძლება განხორციელდეს ბგერის წარმოქმნის ადგილის მიხედვით, ბგერის წარმოქმნის ხერხის

მიხედვით და სახმო სიმების მონაწილეობისდა მიხედვით. ზოგჯერ იგი რეალიზდება ერთბაშად ორი პირველი ნიშნის მიხედვით.

ასიმილაციის მაგალითი: მარცვლისდამასრულებელი [s] სონანტი თანხმოვნების წინ მუდგდება და წარმოითქმის როგორც [z], ანუ ასიმილირდება მომდევნო ბგერასთან სახმო სიმების მონაწილეობის მიხედვით: mismo [mi^z mo], las mesas [la^z mesa^s]; es mi mesa [e^z mi' me^s ɔ].

ლექსიკა:

es_v – III პ. მხ.რ

oso_m – დათვი

sopa_f – სუპი

esposo_m – მეუღლე

esposa_f – მეუღლე

mapa_m – რუკა (გეოგრაფიული, ისტორიული)

casa_f – სახლი

cosa_f – ნივთი

piso_m – ბინა, სართული

mesa_f – მაგიდა

queso_m – ყველი

cama_f – საწოლი

eso – ეს (ჩვენებითი ნაცვალსახელი)

soso_{adj} – უმარილო

ese_{adj} – ის (ჩვენებითი ნაცვალსახელი, მამრ.)

esa_{adj} – ის (ჩვენებითი ნაცვალსახელი, მდედრ)

su_{adj} – მისი (კუთვნილებითი ნაცვალსახელი)

más_{adv} – უფრო მეტი, ძლიერ

sí_{part} – დადადებითი ფორმა – დიას

ფონეტიკური საგარჯიშოები:

[sa-se-si-so-su] [sa - sa] [se - se] [si - si]

[so - so] [sa-so] [su - su] [se-si]

↗ ↗ ↗
[ˈosolˈoso^s ɔ] [ˈsosalˈsoso^s ɔ] [ˈkosalˈkosa^s ɔ]

[ˈosa|ˈosaˑ] [ˈkasa|ˈkasaˑ] [ˈmesa|ˈmesaˑ]

[ˈoso|ˈosaˑ] [ˈpiso|ˈpisoˑ] [ˈmapa|ˈmapaˑ]

[ˈesa|ˈesaˑ] [ˈsu|ˈsuˑ] [ˈesaʒ|ˈmesaˑ]

[ˈesa|ˈesoˑ] [ˈesoˑ|ˈpisoˑ] [ˈesoʒ|ˈmapaˑ]

ლიქსიკურ-გრამატიკული სავარჯიშოები:

1. Mi piso, mi queso, mi casa, mi mesa, mi cosa.
Su piso, su queso, su casa, su mesa, su cosa.
2. Mis pisos, mis quesos, mis casas, mis mesas, mis cosas.
Sus pisos, sus quesos, sus casas, sus mesas, sus cosas.

* ყურადღება მიაქციეთ ზელსართავის სახელის შეთანხმებას რიცხვსა და სქესი.

3. mi piso – mis pisos
mi queso – mis quesos
mi casa – mis casas
mi mesa – mis mesas
mi cosa – mis cosas
su piso – sus pisos
su queso – sus quesos
su casa – sus casas
su mesa – sus mesas
su cosa – sus cosas

4. Ese piso, ese queso, ese oso, ese esposo, ese mapa.
Esa cosa, esa casa, esa osa, esa esposa, esa mesa.

5. Esos pisos, esos quesos, esos osos, esos esposos, esos mapas

Esas casas, esas cosas, esas osas, esas esposas, esas mesas.

6. ese piso – esos pisos

ese queso – esos quesos

ese oso – esos osos

ese esposo – esos esposos

ese mapa – esos mapas

esa cosa – esas cosas

esa casa – esas casas

esa osa – esas osas

esa esposa – esas esposas

esa mesa – esas mesas

7. Esa mesa es mía.

Esa casa es mía.

Esa sopa es mía.

Esa cosa es mía.

Ese piso es mío.

Ese queso es mío.

Ese mapa es mío.

Ese oso es mío.

8. ¿Qué es eso? – Es mi mesa.

Es mi casa.

Es mi cosa (queso, piso, libro, cama, mapa).

დავალება: გააკეთეთ იგივე სავარჯიშო და შეცვალეთ mi su-ზე.

მაგალითი: ¿Qué es eso? – Es su mesa.

Es su casa.

9. ¿Cómo es su mesa? – Su mesa es fea.
¿Cómo es su casa? – Su casa es fea.
¿Cómo es su cosa? – Su cosa es fea.
¿Cómo es su esposa? – Su esposa es fea.
¿Cómo es su cama? – Su cama es fea.

¿Cómo es su piso? – Su piso es feo.
¿Cómo es su oso? – Su oso es feo.
¿Cómo es su esposo? – Su esposo es feo.
¿Cómo es su queso? – Su queso es feo.

10. ¿Qué es eso? – Es una mesa.
¿Cómo es una mesa? – Su mesa es fea.

დავალება: დაამუშავეთ დიალოგი, არსებითი სახელის სქესის შეცვლის მეშვეობით.

11. ¿Es feo su oso? – Sí, su oso es feo. Sí, es feo.
¿Es feo su piso? – Sí, su piso es feo. Sí, es feo.
¿Es feo su esposo? – Sí, su esposo es feo, Sí, es feo.

12. ¿Es fea su mesa? – Sí, su mesa es fea. Sí, es fea.

დავალება: შეადგინეთ მსგავსი დიალოგი.

13. ¿Es feo ese oso? – Sí, es feo.
¿Es feo ese piso? – Sí, es feo.
¿Es feo ese esposo? – Sí, es feo.

14. ¿Es feo esa mesa? – Sí, es fea.
¿Es feo esa casa? – Sí, es fea.
¿Es feo esa esposa? – Sí, es fea.

15. ¿Qué feo es ese oso!

¡Qué feo es ese esposo!
¡Qué fea es esa casa!
¡Qué fea es esa esposa!

¡Qué oso más feo!
¡Qué esposo más feo!
¡Qué casa más fea!
¡Qué esposa más fea!
¡Qué cosa más fea!

ლექცია IV

ასოები: N n [ˈene]; I i [i], Y y [iˈɾjeɣa]

ფონემები: /n//i/

ბგერები: [n] [n̠] [n̥] [m] [m̠] [ɲ]

[n] – თანხმოვანი, ალვეოლარული (წინაენისმიერი, ანუ აპიკალური⁸), ხშული, სონანტი, ცხვირისმიერი; რეალიზდება ხმოვანი ბგერის წინ – nena, no, mono, cuna.

[n̠] – თანხმოვანი, შესუსტებული, მარცვლისდამასრულებელი – pan, sartén.

[m] – თანხმოვანი, წვეილბაგისმიერი, ხშული, სონანტი, ცხვირისმიერი; რეალიზდება წვეილბაგისმიერი ბგერების წინ, მაგ. [m]–სა და [p]⁹–ს წინ – un mono, inmenso, un poco, un pino.

[n̥] – თანხმოვანი, რეალიზდება ბგერა [s]–ს წინ, კარგავს ხშვას¹⁰ – inmenso, manso, un saco.

---

⁸ ენის მონაწილეობა თანხმოვანთა წარმოქმნაში – ეს არის მათი დამატებითი, დამაზუსტებელი მახასიათებელი, რომელიც მთლიანობას შეადგენს სარტიკულაციო ადვილის მიხედვით მახასიათებელთან ერთად; ჩვეულებრივ გამოიყოფა ენის სამი არე: წინა, შუა და უკანა ნაწილები; ამისდა მიხედვით ბგერები იყოფიან წინაენისმიერებად (აპიკალურებად), შუაენისმიერებად (პალატალურებად) და უკანაენისმიერებად (ველარულებად).

⁹ ეს არის წარმოქმნის ადვილის მიხედვით ასიმილაციის მაგალითი: un pan [ˈumˈpa^{n̠} ɲ].

¹⁰ ეს არის წარმოქმნის ხერხის მიხედვით ასიმილაციის მაგალითი: son sosos [ˈso s̠ˈsoso^{s̠} ɲ].

[m] – თანხმოვანი, კბილბაგისმიერი ბგერა; არტიკულირდება
[f] – ს წინ – un feo, infeliz, enfermo.

[i] – ნახევარხმოვანი ბგერა; რეალიზდება დიფთონგში¹¹,
ხმოვნის შემდეგ – fumáis, coméis, paisano.

ლექსიკა

- fumar *I* – მოწევა (*I* უღლების ზმნა)
- comer *II* – ჭამა (*II* უღლების ზმნა)
- son – 3 პ. მრ. რ. ზმნიდან *ser* – ყოფნა
- nene *m* – პატარა ბიჭი
- nena *f* – პატარა გოგო
- enano *m* – ჯუჯა
- enana *f* – ჯუჯა
- mano *f* – ხელი
- pan *m* – პური
- manso *adj* – წყნარი
- un – მამრ. სქ. მხ. რ. განუსაზღვრელი არტიკლი
- una – მდედრ. სქ. მხ. რ. განუსაზღვრელი არტიკლი

აწმყო დროში ზმნების უღლების პარადიგმა

fumar – *I* უღლების ზმნა

მხ. რ.

მრ. რ.

I პირი fumo – მე ვეწევი	I პირი – fumamos – ჩვენ ვეწევით
II პირი fumas – შენ ეწევი	II პირი – fumáis – თქვენ ეწევით
III პირი – fuma – ის ეწევა,	III პირი – fuman – ისინი ეწევიან თქვენ ეწევით

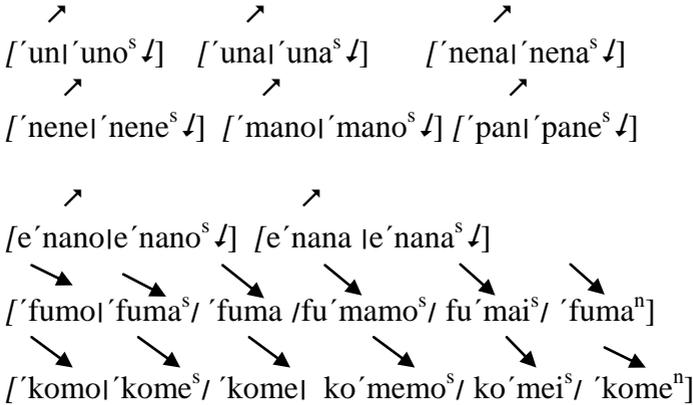
---

¹¹ ესპანურ ენაში დიფთონგები – ეს არის ხმოვნების *i*, *u*-ს ერთმანეთთან ან სხვა ხმოვნებთან შეერთება, რომლებიც წარმოითქვიან ერთ მარცვლად ერთი სიტყვის ფარგლებში (*coméis*).

comer – II უღლებების ზმნა

მხ. რ.		მრ. რ.
I პირი como – მე ვჭამ		I პირი – comemos – ჩვენ ვჭამთ
II პირი comes – შენ ჭამ		II პირი – coméis – თქვენ ჭამთ
III პირი – come – ის ჭამს,		III პირი – comen – ისინი ჭამენ
თქვენ ჭამთ		

ფონეტიკური სავარჯიშოები:

ლიქსიკურ-გრამატიკული სავარჯიშოები

1. Una nena, una mesa, una casa, una osa, una enana, una mano.

Un nene, un esposo, un oso, un pan, un piso, un mapa.

2. Una nena-unas nenas
- una mesa – unas mesas
- una casa – unas casas
- una osa – unas osas
- una enana – unas enanas
- una mano – unas manos
- un nene – unos nenes
- un esposo – unos esposos

un oso – unos osos
un pan – unos panes
un piso – unos pisos
un mapa _ unos mapas

3. ¿Qué es? – es una mesa.
¿Qué es? – Es una casa.
¿Qué es? – Es una mano.
¿Qué es? – Es un piso.
¿Qué es? – Es un mapa.

4. *მიაქციეთ ყურადღება ორმაგ უარყოფას:*

¿Es fea su nena? – No, su nena no es fea.
¿Es feo su nene? – No, su nene no es feo.

¿Es feo su nene? – Un poco
¿Es soso su queso? – Un poco.
¿Es fea su esposa? – Un poco
¿Es sosa su sopa? – Un poco.

5. Ese nene es enano. Esoḡ neneḡ son enanoḡ.
Ese piso es un poco feo. Esos pisos son un poco feos.
Ese piso es feo. Esos pisos son feos.
Ese mapa es feo . Esos mapas son feos.
Ese queso es un poco soso. Esos quesos son un poco sosos.

Esa sopa es sosa. Esas sopas son sosas.
Esa cama es fea. Esas camas son feas.
Esa mano es fea. Esas manos son feas.
Esa osa es mansa. Esas osas son mansas.

დავალება: გადაიყვანეთ მოცემული წინადადებები უარყოფით ფორმაში.

Ese nene no es enano. Esos nenes no son enanos.

6. ¡Qué soso es ese queso!
¡Qué sosos son esos quesos!
¡Qué feo es ese enano!
¡Qué feos son esos enanos!
¡Qué feo es ese mapa!
¡Qué feos son esos mapas!
¡Qué feo es ese esposo!
¡Qué feos son esos esposos!

¡Qué fea es esa nena!
¡Qué feos son esas nenas!
¡Qué fea es esa mano!
¡Qué feas son esas manos!

¡Qué sosa es esa sopa!
¡Qué sosas son esas sopas!

7. ¡Qué queso más soso!
¡Qué pan más soso!
¡Qué nene más manso!
¡Qué mapa más feo!

8. Fumo poco.
Fumas poco
Fuma poco
Fumamos poco
Fumáis poco
Fuman poco
Como pan
Comes pan
Come pan

Comemos pan
Coméis pan
Comen pan

ლექსია V

ასოები: T t [te]; N n [‘ene]

ფონემები: /t//n/

ბგერები: [t] [n]

[t] – თანხმოვანი, კბილისმიერი (წინაენისმიერი), ხშული, ყრუ, ორალური – tuna, tapa, tope, tema.

[n] – დენტალიზებული თანხმოვანი; რეალიზდება დენტალური [t], [d]-ს წინ – un tono, tonto, diente, donde.

წესი:

პლატალური (წინა რივის) ხმოვნების *i, e* – ს წინ ბგერა [t] არ პლატალიზდება, ანუ არ რბილდება – *tipo, tema*.

ლექსიკა

tomar *I* – ალება, დაღევა, ჭამა (*I* უღლების ზმნა)

tomar

tomo	tomamos
tomas	tomáis
toma	toman

tomar *té I* – ჩაის დაღევა

té m – ჩაი

café m – ყავა

tío m – ბიძა

tía f – დეიდა

tú pron – შენ (პირის ნაცვალსახელი ქვემდებარეს როლში)

antipático adj – არასასიამოვნო

simpático adj – სასიამოვნო

tonto adj – ბრიყვი, უტვინო

este adj – ეს (მამრ. სქ)

esta adj – ეს (მდედრ. სქ)

tu adj – შენი (კუთვნილებითი პირის ნაცვალსახელი)

ფონეტიკური სავარჯიშოები:

↗ ↗
 [e^sta | e^sta^s ↓] [anti'patiko | anti'patika ↓]
 ↗
 [anti'patiko | anti'patiko^s ↓]
 ↗
 [sim'patiko | sim'patiko^s ↓]

 [te ↓] [ka'fe ↓]
 ↗
 [anti'patika | anti'patika^s ↓]
 ↗
 [sim'patika | sim'patika^s ↓]
 ↗
 ['tonto | 'tonta^s ↓] ['tonto | 'tonta ↓]
 ↘ ↘ ↘ ↘ ↘ ↘ ↘
 ['tomo | 'toma^s | 'toma | 'tomamo^s | to'mamo^s | tom'ia^s |
 |'tomaⁿ ↓]

ლიქსიკურ-გრამატიკული სავარჯიშოები.

1. Este tío, esta tía.
Estos tíos, estas tías.
2. Un tío tonto, un tío antipático, un tío simpático.
Una tía tonta, una tía antipática, una tía simpática.
3. Tíos tontos, tíos antipáticos, tíos simpáticos.
Tías tontas, tías antipáticas, tías simpáticas.
4. Un tonto, un antipático, un simpático.
5. Este tío es tonto.
Esta tía es simpática.
Este tío mío es antipático.
Estos tíos son unos tontos.
Estas tías son tontas.
Estas tías mías son simpáticas.
Estos tíos míos son antipáticos.

6. ¿Es antipático tu tío? – Sí, mi tío es antipático.

- Sí, es simpático.

- No, mi tío no es antipático.

- No, es simpático.

¿Es simpática tu tía? – Sí, mi tía es simpática.

- Sí, es simpática.

- No, mi tía no es simpática.

- No, es antipática.

7. ¿Son simpáticos tus tíos? – Sí, son simpáticos.

¿Son antipáticos tus tíos? – Sí, son antipáticos.

¿Son simpáticas tus tías? – Sí, son simpáticas.

¿Son antipáticas tus tías? – Sí, antipáticas.

დავალება: წაიკითხეთ სავარჯიშო წყვილებში.

გააკეთეთ მოცემული სავარჯიშო და გაეცით უარყოფითი პასუხები.

დავალება: ისწავლეთ მოცემული გამოთქმა.

8. tomo té/café

tomas té/café

toma té/café

tomamos té/café

tomáis té/café

toman té/café

9. ¿Tomas té? – Sí, tomo té.

- No, no tomo té, tomo café.

- No, tomo café.

¿Tomas café? – Sí, tomo café.

- No, no tomo café, tomo té.

- No, tomo té.

ლექსია VI

ასო: L I [ˈele]

ფონემა: /l/

ბგერები: [l] [l̥] [l̥] [l̥]

[l] – თანხმოვანი, ალვეოლარული (წინაენისმიერი), გვერდითნაპრალოვანი, სონანტი, ორალური; რეალიზდება ხმოვნის წინ პოზიციაში –Lola, luna, loco, lámpara.

[l̥] – თანხმოვანი, მარცვლისდამასრულებელი, შესუსტებული – sol, cocacular.

[l̥] – თანხმოვანი, რეალიზდება ბგერა [s]-ს წინ: კარგავს ხშვას ალვეოლებთან – salsa, el sol, falso.

[l̥] – თანხმოვანი, დენტალიზებული; რეალიზდება დენტალური [t], [d]-ს წინ – caldo, alto, el día, el tío.

წესი:

პალატალური ხმოვნების i, e-ს წინ, სიტყვის ბოლოში, პაუზის წინ, ასევე სიტყვათვასაყარზე, a, o, u-ს წინ ბგერა [l] არ პალატალიზდება – Lima, lema, sol, el amo, el ala, dell aula.

მაგალითები:

[ˈsoleˈs↓] [ˈkoleˈs↓]

[ˈsaˈl↓] [ˈsoˈl↓][ˈkoˈl↓]

[eˈl̥ ala↓] [eˈl̥ ama↓]

[eˈl̥ oˈmo↓] [eˈl̥ umo↓]

ლექსიკა

sal_f – მარილი

sol_m – მზე

col_f – კომბოსტო

ala_f – ფრთა

amo *m*- პატრონი

ama *f* – პატრონი ქალი

papel *m* – ქაღალდი, დოკუმენტი

mantel *m* – სუფრა

pastel *m* – ნამცხვარი

él *pron* – ის (პირის ნაცვალსახელი III პ., მხ.რ, მამრ, სქ.

ქვემდებარეს როლში)

falso *adj* – ყალბი

alto *adj* – მაღალი

fino *adj* – დახვეწილი

aqueel *adj* – ის (შორეული)

el – მამრ. სქ. მხ.რ. განსაზღვრული არტიკლი

los – მამრ. სქ. მრ.რ. განსაზღვრული არტიკლი

la – მდედრ. სქ. მხ.რ. განსაზღვრული არტიკლი

las – მდედრ. სქ. მრ.რ. განსაზღვრული არტიკლი

ფონეტიკური სავარჯიშოები:

↗
[ˈsole | ˈsole^{as} ↓] [ˈkol | ˈkole^s ↓]

↗
[ˈsa^l ↓] [ˈso^l ↓] [ˈko^l ↓]
[eˈ | ˌala ↓] eˈ | ˌama]

[eˈ | ˌo^lmo ↓] [eˈ | ˌumo ↓]

[ˈsa^l | ˌsale^s ↓]

↗
[ˈala | ˌala^s ↓]

↗
[eˈ | ˌala | ˌlaˈs ala^s ↓]

↗
[eˈ | ˌalma | ˌlaˈs alma^s ↓]

↗
 [pa'pel | pa'pele^s↓]
 ↗
 [man^te¹ | man^t'tele^s↓]
 ↗
 [pa^s'te¹ | pa^s'tele^s↓]

ლიქსიკურ-გრამატიკული სავარჯიშოები:

1. Este papel, ese papel, aquel papel.
 Este mantel, ese mantel, aquel mantel.
 Este pastel, ese pastel, aquel pastel.

2. Este papel es falso. Aquél no lo es.
 Este mantel es fino. Aquél no lo es.
 Este pastel es soso. Aquél no lo es.
 Este tío es alto. Aquél no lo es.

შემდეგ სავარჯიშოებში ყურადღება მიაქციეთ გრამატიკულ შეთანხმებებს.

3. El amo es simpático. Los amos son simpáticos.
 El amo es antipático. Los amos son antipáticos.
 El ama es simpática. Las amas son simpáticas.¹²
 El amas es antipática. Las amas son antipáticas.
 El ala es fina. Las alas son finas.

4. El papel es falso. El papel no es falso.

---

¹² არსებითი სახელები, რომლებიც ბოლოვდებიან a ხმოვანზე და რომლებზეც გამოთქმისას მახვილი ეცემა საწყისს [a]-ზე, მხოლოდით რიცხვში ასეთ არსებით სახელებს ახლავს მამრობითი სქესის არტიკლი (el ama, el ala, el agua).

Este mantel es fino. Este mantel es fino.
Este pastel es soso. Este pastel no es soso.
El amo es simpático. El amo no es simpático.
El amo es antipático. El amo no es antipático.

El ama es simpática. El ama no es simpática
La cama es alta. La cama no es alta.
La cosa es fea. La cosa no es fea.
La nena es mansa. La nena no es mansa.
El ala es fina. El ala no es fina.

Los papeles son falsos. Los papeles no son falsos.
Los manteles son finos. Los manteles son finos.
Los pasteles son sosos. Los pasteles no son sosos.
Los amos son simpáticos. Los amos no son simpáticos.
Los amos son antipáticos. Los amos no son antipáticos.

ლექცია VII

ასოები: I i [i] Y y [i'ɥtjeɣa]

ფონემები: /i/ /y/

ბგერები: [j] [y] [ɣ]

[j] – ნახევართანხმოვანი, რეალიზდება როგორც დიფთონგის პირველი ელემენტი, სიტყვაში თანხმოვნის შემდეგაა – miel, fiel, piano, pariente.

[y]- თანხმოვანი, პალატალური (შუაენისმიერი), ნაპრალოვანი, სონანტი, ორალური; რეალიზდება ხმოვნებს შორის პოზიციაში¹³ – hoyo, mayo, mayor, mapa y aula.

[ɣ] – თანხმოვანი, პალატალური (შუაენისმიერი), აფრიკატი¹⁴, სონანტი, ორალური; ძირითადად რეალიზდება პაუზის შემდეგ – yo, ya.

ლექსიკა

tener *ind* II – ქონა, ყოლა (ინდივიდუალური უღების ზმნა) – tengo, tienes, tiene, tiene, tenemos, tenéis, tienen

ser *ind* – ყოფნა – soy, eres, es, somos, sois, son

estar *ind* – ყოფნა (ადგილმდებარეობა) – estoy, estás, está, estamos, estáis, están

---

¹³ *y რეალიზდება როგორც ნაპრალოვანი თანხმოვანი არა მარტო სიტყვაში ხმოვნებს შორის, არამედ კავშირის როლშიც სიტყვებს შორის, რომელთაგან პირველი ბოლოვდება ხმოვანზე, მეორე კი იწყება ხმოვნით; ასეთ შემთხვევაში y ქმნის მარცვალს მომდევნო ხმოვანთან: cama y armario [ˈkama ʔˈyarˈmarjo].*

¹⁴ *აფრიკატი – ეს არის ხშვისა და ნაპრალის შერწყმა; აფრიკატის წარმოთქმის დროს ხშვა ნარნარად გადადის ნაპრალში; ეს ბგერა გრძელდება იმდენ ხანს, რამდენ ხანსაც გრძელდება ცალ-ცალკე ხშული ან ნაპრალოვანი ბგერა.*

pensar *ind* – ფიქრი (არაწესიერი ზმნა) – pienso, piensas, piensa, pensamos, pensáis, piensan

hay *imp* – არის (ზმნის უპირო ფორმა, ზმნა haber-იდან ნაწარმოები – ქონა)

cama *f* – საწოლი

mayo *m* – მაისი (თვე)

italiano *m* – იტალიელი, იტალიური

yo *pron* – მე

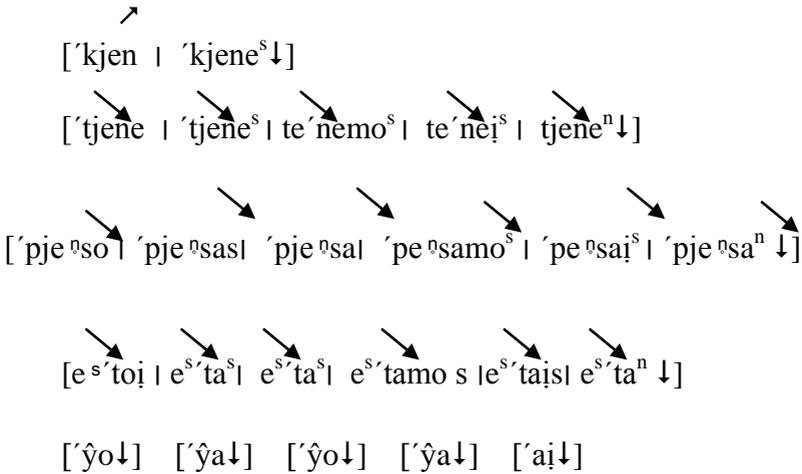
¿quién? *pron* – ვინ (კითხვითი პირის ნაცვალსახელი)

contento *adj* – კმაყოფილი

mal *adv* – ცუდათ

ya *adv* – უკვე

ფონეტიკური სავარჯიშოები:

ლექსიკურ-ფონეტიკური სავარჯიშოები:

1. Tienes un tío.

Tiene un tío.

Tenemos un tío.
Tenéis un tío
Tienen un tío.

2. Tienes un tío y una tía.
Tiene un tío y una tía.
Tenemos un tío y una tía.
Tenéis un tío y una tía.
Tienen un tío y una tía.

3. No tienes tíos.
No tiene tíos
No tenemos unos tíos.
No tenéis unos tíos.
No tienen unos tíos.

4. Pienso en ti. No pienso en ti.
Piensas en mí, No piensas en mí.
Piensa en mí. No piensa en mí.
Pensamos en ti. No pensamos en ti.
Pensáis en mía. No pensáis en mí.
Piensan en mí. No piensan en mí.

5. Soy simpático. – Yo soy simpático.
Soy poeta. – Yo soy poeta.
Soy georgiano. – Yo soy georgiano.
Soy georgiana. – Yo soy georgiana.
Soy española. – Yo soy española.
No soy fea. – Yo no soy fea.
No soy tonto. – Yo no soy tonto.
No soy tonta. – Yo no soy tonta.

6. ¿Quién es? – Soy yo. Soy Manolo.
¿Quién es feo? – Yo soy feo.

- ¿Quién es tonto? – Yo no soy tonto, soy feo.
¿Quién es simpático? – Yo soy simpático.
¿Quiénes son simpáticos? – Mis tíos son simpáticos.
¿Quiénes son antipáticas? – Mis tías son antipáticas.

7. ¿Qué hay aquí? – Aquí hay mesas.
- Aquí no hay mesas.
- Aquí no hay sino mesas.
- Aquí no hay más que mesas.

დავალება: შეცვალეთ მოცემული სახელები შემდეგით სიტყვებით: mapa, cama, papel, pastel.

8. ¿Quién hay aquí? – Aquí hay un tío.
- Aquí no hay un esposo.
- Aquí no hay un peque.
- Aquí no hay un italiano.

დავალება: გააკეთეთ სავარჯიშო და შეცვალეთ მამრობითი სქესის არსებითი სახელები მდედრობითზე.

9. ¿Quiénes hay aquí? – Aquí hay tíos. _ Aquí hay tías.
- Aquí no hay esposos. _ Aquí no hay esposas
- Aquí no hay peques. _ Aquí no hay peques.
- Aquí no hay italianos. _ Aquí no hay italianas.

10. Yo no soy ni fea, ni soy tonto, ni soy falsa.
Yo no soy ni fea, ni soy tonto, ni soy falsa.
Mi tío no es feo, ni es tonto, ni es falso.
Mi tío no es feo, ni es tonto, ni es falso.
Mi tía no es fea, ni es tonta, ni es falsa.
Mi tía no es fea, ni es tonta, ni es falsa.

11. Estoy mal, estoy contento;

Estás mal, estás contento
Está mal; está contento
Estamos mal; estamos contentos
Estáis más; estáis contentos
Están mal; están contentos.

ლექცია VIII

ასოები: B b [be]; Vv [ˈuβe]

ფონემა: /b/

ბგერები: [b] [β]

[b] – თანხმოვანი, წყვილბაგისმიერი, ხშული, მჟღერი, ორალური; რეალიზდება პაუზის, ასოების n და m-ს შემდეგ – *beso, un beso, un vino, invierno*

[β]- თანხმოვანი, წყვილბაგისმიერი, ნაპრალოვანი, ორალური; რეალიზდება ყველა დანარჩენ შემთხვევაში – *cabo, cavar, una vaca, una bala*.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს [β]-ს პოზიციას დახურული ხმოვნების e და i-ს წინ, როდესაც ბაგეები უნდა ფუნქციონირებდნენ ერთნაირად აქტიურად, გაიჭიმებიან რაკბილთა ზედაპირზე, უახლოვდებიან რაკერთმანეთს, მაგრამ არ ეხებიან. ამ ბგერის წარმოთქმაზე ვარჯიშისათვის გამოდგება ზმნების – *dividir, revisar, mover* – უღლება.

ლექსიკა

vivir III – ცხოვრება (III უღლების ზმნა)

vivir

vivo   **vivimos**

vives   **vivís**

vive   **viven**

ver *ind* – ხედვა – *veo, ves, ve, vemos, véis, ven*

ir *ind* – წასვლა, გამგზავრება, – *voy, vas, va, vamos, vais, van*

vaca *f* – ძროხა

buque *m* – გემი

boca *f* – პირი

ლიქსიკურ-გრამატიკული სავარჯიშოები

1. Veo a mamá.
Ves a mamá.
Ve a mamá.
Papá ve a mamá.

Vemos a mamá.
Veias a mamá.
Ven a mamá.
Papá y Pepe ven a mamá.

2. Veo a mamá. _ La veo.
Ves a mamá. – La ves.
Ve a mamá. – La ve.

Vemos a mamá. – La vemos.
Veias a mamá. – La veis.
Ven a mamá. – La ven.

Veo una cama. _ La veo.
Ves una cosa. – La ves.
Ve una casa. – La ve.

Vemos una mesa. – La vemos.
Veias una cama. – La veis.
Ven casa. – La ven.

3. Veo a papá. Le¹ (lo) veo.
Ves a papá. Le (lo) ves.
Ve a papá. Le (lo) ve.

Vemos a papá. Le (lo) vemos.
Veias a papá. Le (lo) veis.
Ven a papá. Le (lo) ven.

Veo un papel. _ Lo veo.
Ves un mapa. –Lo ves.
Ve un bosque. – Lo ve.

Vemos un oso. _ Lo vemos.
Veias un pan. _ Lo veis.
Ven un piso. _ Lo ven.

4. Veo una vaca. _ La veo.
Veo vacas. – Las veo.
Veo unas casas. – Las ve.
Veo mesas. – Las veo.

Veo un buque. – Lo veo.
Ves buques. – Los ves.
Ves mapa. – Lo ves.
Ves mapas. – Los ves.

5. Vivo aquí.
Vives aquí.
Vive aquí.

Vivimos aquí.
Vivís aquí.
Viven aquí.

6. Voy a Madrid. Voy en coche.
Vas a Madrid. Vas en coche.
Va a Madrid. Va en coche.

Vamos a Madrid. Vamos en coche.
Vais a Madrid. Vais en coche.
Van a Madrid. Van en coche.

7. a) Yo ve a mamá y tú ves a mamá.
Tú ves a mamá y yo vea a mamá.
Tú ves a mamá y él ve a mamá.

b) Yo vivo aquí y tú vives aquí.
Tú vives aquí y yo vivo aquí.
Él vive aquí y Pepe vive aquí.

c) Yo voy a Madrid y tú vas a Madrid.
Yo voy a Madrid y tú también vas a Madrid.
Yo no voy a Madrid y tú no vas a Madrid
Yo no voy a Madrid y tú tampoco vas a Madrid

8. Tiene una boca bonita.	Tienen bocas bonitas.
Tiene una boca falsa.	Tiene bocas falsas.
Tiene una vaca tonta.	Tienes vacas tontas.
Tiene beca.	Tienen becas. Tenemos becas.
Tiene un buque.	Tienen unos buques. Tenemos buques.

9. Estoy bien, estás bien, está bien, estamos bien, estáis bien, están bien.

ლექსია IX

ასო: D d [de]

ფონემა: /d/

ბგერები: [d] [ð] [ʎ]

[d] – თანხმოვანი, კბილისმიერი, სმული, მჟღერი, ორალური; რეალიზდება პაუზისა, ასოების n და l-ს შემდეგ – donde, caldo, un diente, el día.

[ð] – თანხმოვანი, კბილთშორისი, ბრტყელნაპრალოვანი, სონანტი, ორალური; ხორციელდება დანარჩენ შემთხვევებში – cada dedo, mudo, caduco;

უნდა გვახსოვდერ, რომ ეს ბგერა არტიკულირდება მხოლოდ ენის წვერით, რომელიც [ð] –ს შეერთებისას დახურულ ხმოვნებთან –e და i-სთან – არ უნდა გასცდეს კბილებს.

ამ ბგერის წარმოთქმაზე ვარჯიშისათვის გამოდგება ისეთ ზმნათა უღლება, როგორებიცაა: decidir, dividir და სხვ.

[ʎ] – თანხმოვანი, შესუსტებული (მარცვლისდამასრულებელი და სიტყვის ბოლოკიდურში პაუზის წინ); არტიკულირდება, მაგრამ პრაქტიკულად არ ჟღერს – edad madura, piedad, ciudad, Madrid, calidad.

ლექსიკა

ayudar I – დახმარება

estudiar I – სწავლა, შესწავლა

descansar I – დასვენება

pasar I – დროის გატარება

dar *ind* – მიცემა – doy, das, da, damos, dais, dan

dar una mano = ayudar

tiempo *m* – დრო

mitad *f* – ნაწილი

estudiante *f_m* – სტუდენტი

idioma *m* – ენა
 idea *f* – იდეა, აზრი
 facultad *f* – ფაკულტეტი
 día *m* – დღე
 edad *f* – ასაკი
 dedo *m* – თითი
 bombón *m* – კანფეტი
 Eladio – ელადიო (სახელი)
 Adolfo – ადოლფო
 Adela – ადელა
 Usted *pron* – თქვენ (III პირი მხოლოდითი რიცხვი)
 ¿dónde? *pron* – სად? (კითხვითი პირი ნაცვალსახელი)
 sentado *part* – დამჯდარი
 cada *adj* – ნებისმიერი, ყოველივე
 todo *adj* – ნებისმიერი, ყველა
 todo el día – მთელი დღე
 al lado de – გვერდით, ახლოს
 en *prep* – ში
 extranjero *adj* – უცროური
 estupendo *adj* – შესანიშნავად
 además – ამის გარდა
 bien – კარგად
 ¿Hola? – გამარჯობა
 ¿Qué tal? – როგორ არის საქმეები? როგორ ხარ?
 Lo siento – ვწუხვარ

ფონეტიკური სავარჯიშოები:

↗

[ˈkaða↓] [ˈtoðo↓] [iˈðea _ iˈðeaˈs↓]
 ↗ ↖
 [ˈdeðo _ ˈdeðoˈs↓][eˈðe˰ _ eˈ ðaðeˈs↓]

El dedo, la idea, la facultad, el idioma.
Un día, una edad, un estudiante, una estudiante.
Un dedo, una idea, una facultad, un idioma.

*დავალება გადაიყვანეთ მოცემული არსებითი სახელები
მრავლობით რიცხვში.*

3. La cama está al lado de la mesa.
La mesa está al lado de la cama.
Adela está al lado de Eladio.
Eladio está al lado de Adela.
Estoy al lado de Adela.
Adela está a mi lado. Está al lado de Eladio.

¿Dónde descansas? – Descanso en Madrid.
¿Dónde descansa Usted? – Descanso en Madrid.
¿Dónde descansa María? – Descansa en Madrid.

4. Estoy sentado a la mesa.
Estás sentad a la mesa. Estás sentada a la mesa.
Adolfo está sentado a la mesa. María está sentada a la mesa.
Pedro y yo estamos sentados a la mesa.
Estáis sentados a la mesa.

5. ¿Estudias bien? – Sí, estudio bien.
- No, estudio mal.
¿Estudia Usted bien? – Sí, estudio bien.
- No, estudio mal.
¿Descansas bien? – Sí, descanso bien.
- No, no descanso mal.
¿Descansa Usted bien? – Sí, descanso bien.
- No, descanso mal.

¿Me _____ das _____ una
mano? – Sí, ¡como no ¡

ლექსია X

ასოები: R r [ˈere]; rr [ˈerre]; N n [ˈene]; L l [ˈele]

ფონემები: /r/ /r:/ /n/ /l/

ბგერები: [r] [r:] [n] [l]

[r] – თანხმოვანი, ალვეოლარული (წინაენისმიერი), მთრთოლი (მრავალმასხვილიანი), სონანტი, ორალური – caro, moro, paro, peral, Europa.

[r:] – თანხმოვანი, ალვეოლარული (წინაენისმიერი), მთრთოლი, (მრავალმასხვილიანი), სონანტი, ორალური – carro, perro, roca, remo, Roma.

ყურადღება მივაქციოთ, რომ ეს ბგერა სონანტია, ძალზე მჟღერია.

[n] – მარცვლისდამასრულებელი, შესუსტებული, r-სთან შეერთებისას კარგავს ხშვას, ისევე როგორც s-ს წინ, მაგრამ ამ შემთხვევაში (r-სთან შეერთებისას) ასიმილაცია არ ხდება – Enrique, sonrisa, un rico, en Roma.

[l] – მარცვლისდამასრულებელი, შესუსტებული, r-სთან შეერთებისას კარგავს ხშვას, ისევე როგორც s-ს წინ – alrededor, el río, el ruso.

ამ ორი ბოლო ბგერის წარმოთქმისას, აუცილებლად უნდა გვახსოვდეს, რომ ისინი არიან მარცვლისდამასრულებელნი, მაშასადამე – შესუსტებულნი. აქედან გამომდინარე განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა დაჭიმულობას, რაც უკავშირდება მომღევნო, მარცვლის თავკიდურ მრავალმასხვილიან [r:] – ს, რომელიც თითქოსდა „შთანთქავს” მის წინამავალ [n] – სა და [l] – ს.

ლექსიკა

despertar I – გაღვიძება

despertarse I – გაღვიძება (უკუქცევითი ზმნა) me despierto

levantarse I – ადგომა, გაღვიძება(უკუქცევითი ზმნა) me levanto

amar I – სიყვარული

adorar I – გაღმერთება

beber II – დალევა

escribir III – დაწერა

querer *ind* – გიყვარდეს, გინდოდეს – quiero, quieres, quiere, queremos, queréis, quieren

enamorado *adj* – შეყვარებული

carta *f* – წერილი

doctor *m* – ექიმი

madre *f* – დედა

cara *f* – სახე

padre *m* – მამა

maestro *m* – მასწავლებელი

profesor *m* – ლექტორი, მასწავლებელი

perro *m* – ძაღლი

río *m* – მდინარე

rico *adj* – მდიდარი

georgiano *adj* – ქართველი, ქართული

Enrique – ენრიკე (სახელი)

Tbilisi – თბილისი

Roma – რომი

María – მარია

curioso *adj* – საინტერესო

romántico *adj* – რომანტიური

caro *adj* – ძვირი

rico *adj* – მდიდარი

temprano *adv* – ადრე

estar enamorado (de) – იყო შეყვარებული

oro *m* – ოქრო

collorín *m* – ჩიბატონა

tierra_f – მიწა
 mar_m – ზღვა
 muy_{adv} – ძალიან
 pero_{prep} – მაგრამ

Texto

Emilio está enamorado de mí. Es muy rico pero tiene carácter de perro. Yo ni estoy enamorada de Emilio ni corro por el oro. Amo a Enrique. Le adoro. Le adoro como adora la rosa al colorín. Nos queremos. Nos queremos como se quieren el sol y la luna, la tierra y el mar.

ფონეტიკური სავარჯიშოები:

[ku'ɾjoso _ ku'ɾjoso^s ↓] ['karta _ 'karta^s ↓]
 ['kara _ 'kara^s ↓] ['karo _ 'karo^s ↓] ['koro _ 'koro^s ↓]
 [profe'sor _ profe'sore^s ↓] [ma'ria ↓]
 ['karo _ 'kar:o ↓] ['koro _ 'kor:o ↓]
 ['pero _ 'per:o ↓]
 ['ri:o _ 'uⁿ 'ri:io ↓]
 [r:om'antico _ r:om'antico^s ↓]
 ['per:o _ 'per:o^s ↓]
 ['kjer:o _ 'kjer:e^s _ 'kjer:e – ke'remos – ke'rei^s _ 'kjer:eⁿ ↓]

ლექსიკურ-გრამატიკური სავარჯიშოები:

1. Curioso – curiosos, curiosa – curiosas;
caro – caros, cara – caras;
profesores curiosos, caras curiosas;
perros curiosos, chicos curiosos.

2. Soy romántico.   Somos románticos.
Eres romántico.   Sois románticos
Es romántico.   Son románticos.

3. María es curiosa. Jorge es curioso.
Este chico es m uy curioso.
Este profesor es curioso.
Este rico es curioso.

María no es curiosa. Jorge no es curioso.
Este chico no es m uy curioso.
Este profesor no es curioso.
Este rico no es curioso.

4. Quiero comer.   Quiero tomar café.   Quiero fumar.
Quiero tomar té.   Quiero ir a España.   Queiro ver la tele.
Quiero escribir una carta a mi amigo.
Quiero pensar un poco.
Quiero descansar un poco. Quiero estudiar.   Quiero leer un poco.

დავალება: ჩასვით მოცემული წინადადებები უარყოფით ფორმაში.

5. *დავალება:* უპასუხეთ კითხვებს:

¿Quieres tomar café? _

¿Quieres descannsar? _

¿Quieres fumar? _
¿Quieres ser maestro? _
¿Quieres ser médico? _
¿Quieres beber? _
¿Quieres visitar España?
¿Quieres ver la tele?
¿Quieres ser estudiante?

6. აუღლებთ ზმნები:

Ser español, ser italiano, ser georgiano, ser profesor, ser estudiante; ser de España, ser de Georgia.

7. Soy español. Soy de España.

Es georgiano. Es de Georgia. Es de Tbilisi.

Somos italianos. Somos de Italia. Somos de Roma.

Soy profesor. Soy doctor. Soy médico. Soy estudiante.

¿Es Usted español? – No, no soy español, soy italiano.

¿Es Usted de Italia? – No, no soy de Italia, soy de España.

Soy español.

¿Es Vd. profesor? – Sí, soy profesor. Soy profesor de español.

¿Es Vd. estudiante? – No, soy profesora.

¿Es Vd. médico? – No, soy profesor.

8. Te amo, te adoro.

Le amo, le adoro. (Le amo a Usted. Le amo a él. Le amo a Pepe).

La amo, la adoro. (La amo a ella. La amo a Usted. Le amo a María).

Te amamos, te adoramos. Le amamos, le adoramos.

Os amo, os adoro.

Les amo, les adoro. (Les amo amis hijos).

Las amo, las adoro. (Las amo a mis tías).

9. Tú quieres a tu madre más que a tu padre.
El quiere a su madre más que a su padre.
Quieren a su madre más que a su padre.
Yo no te quiero, no te amo, te adoro.
Más quiere a sus padres que a sus parientes.

10. უკუქცევითი ზმნების აუღლება:

<i>despertarse:</i>	<i>me</i> despierto	<i>nos</i> despertamos
<i>te</i> despiertas	<i>os</i> despertáis	
<i>se</i> despierta	<i>se</i> despiertan	

<i>levantarse:</i>	<i>me</i> levanto	<i>nos</i> levantamos
<i>te</i> levantas	<i>os</i> levantáis	
<i>se</i> levanta	<i>se</i> levantan	

11. აუღლეთ მოცემული გამოთქმები:

despertarse a las siete;
levantarse a las seis;
despertarse temprano

12. *ayudar a +infinitivo (construcción)* – დაეხმარო ვინმეს რამეს კეთებაში

te ayudo a hacer este deber
me ayuda a hacer este deber
te ayuda a hacer este deber
te ayudamos a hacer este deber
me ayudáis a hacer este deber
me ayudan a hacer este deber

13. Estoy enamorado de Dolores.
Estás enamorado de Dolores.
Está enamorado de Dolores.
Estamos enamorados de Dolores.
Estáis enamorados de Dolores.
Están enamorados de Dolores.

Estoy enamorada de Manolo.
Estás enamorada de Manolo.
Está enamorada de Manolo.
Estamos enamoradas de Manolo.
Estáis enamoradas de Manolo.
Están enamoradas de Manolo.

ლექსია XI

ასო: U u [u]

ფონემა: /u/

ბგერები: [u] [w] [w̃]

[u] – ნახევარხმოვანი ბგერა დიფთონგში; მოსდევს ხმოვანს: pausa, causa, feudal.

[w] – ნახევართანხმოვანი ბგერა დიფთონგში; მოსდევს თანხმოვანს – puerta, cuatro, cuando, buitre; ამ ბგერის წარმოთქმისას, მნიშვნელოვანია საკმაოდ წინ წამოვწიოთ ბაგეები, შემდგომ კი – მკვეთრად შეეცვალოთ ბაგეების მდებარეობა მომდევნო ხმოვნის წარმოთქმისაკენ.

[w̃] – ასო h-ის [ˈaɲe] შემდეგ, რომელიც ესპანურ ენაში არ იკითხება, ასო u წარმოითქმის უფრო აქტიურად, ვიდრე ნებისმიერი სხვა თანხმოვნის შემდეგ – huevo, huerto, huérfano.

ეს არის წყვილბაგისმიერი ბგერა უკანაენისმიერი ელფერით.

ლექსიბა

leer II – კითხვა

poder *ind* II – შეზღება

volver II *ind* – დაბრუნება

soler II *ind* – გქონდეს ჩვეულება

aula *f* – აუდიტორია

cuento *m* – მოთხრობა, ზღაპარი

abuela *f* – ბებია

cuarto *m* – ოთახი

causa *f* – მიზეზი

huevo *m* – კვერცხი

abuelo *m* – ბაბუა

pausa *f* – პაუზა

huerto *m* – ბაღი, ბოსტანი

puerta *f* – კარები

uropeo *adj* – ევროპელი

Europa – ევროპა

temprano *adv* – ადრე

bueno *adj* – კარგი

tarde *adv* – გვიან

cuatro *num* – ოთხი

ფონეტიკური სავარჯიშოები:

kwento { 'kwento^o↓ } ['pwerta { 'pwertas↓ }
 kwarto { 'kwarto^o↓ } [a'βwelo { a'βwelo^o↓ }
 bweno { 'bweno^o↓ } ['kausa { 'kausa^o↓ }
 pausa { 'pausa^o↓ } [eʏ'ropa { eʏ'seβjo↓ }
 ayla { 'ayla^o↓ } [e'l_ayla { la's_ayla^o↓ }
 weβo { 'weβo^o↓ } ['werto { 'werto^o↓ }
 e'l_werto { e'l_weβo↓ }

ლექსიკურ-გრამატიკული სავარჯიშოები

1.	<i>poder</i>	<i>soler</i>	
puedo	podemos	suelo	solemos
puedes	podéis	sueles	soléis
puede	pueden	suele	suelen
	<i>volver</i>		
vuelvo	volvemos		
vuelves	volvéis		
vuelve	vuelven		

დავალება: აუღლეთ მოცემული შესიტყვებები:

poder estudiar bien;
volver a casa tarde;
volver a casa temprano.

2. *soler + infinitivo (construcción) – გკონდეს ჩვეულება რამე აკეთო*

suelo estudiar bien
sueles estudiar bien
suele estudiar bien
solemos estudiar bien
soléimos estudiar bien
suelen estudiar

დავალება: აუღლეთ გამოთქმები:

soler descansar bien;
soler tomar café a medio día
soler comer poco;
soler pensar bien;
soler ver la tele.

volver a + infinitivo (construcción) – რამის თავიდან გაკეთება

დავალება: აუღლეთ

volver a pensar;
volver a llamar;
volver a leer el cuento
volver a estudiar.

3. El cuento es bonito.
El cuarto es bonito.

El aula es bonita.
La puerta es bonita.

დავალება: შეცვალეთ წინდადება და ჩასვით ზმნა III კ. მხ.რ.

- 4. Es una aula buena y grande.
Es una madre buena.
Es una casa buena.
Es un tío bueno.
Es un padre bueno.
Es un mapa bueno.
- 5. Eusebio es simpático.
Europa es continente.
Soy de Europa. Soy europeo.
Esta aula es fea. Esa aula es bonita.

დამატებითი ლექსიკა:

entrar I – შესვლა
sonar *irr* I – ჟღარუნის, რეკვა
hablar I – ლაპარაკი
cantar I – სიმღერა
molestar I – ხელს შეშლის,
შეწუხება
saltar I – ხტომა
portarse I – მოქცევა
reunir III – შეკრება
escribir III – წერა
pedir *ind* III – თხოვნა
salir *ind* III – გამოსვლა
suelo *m* – იატაკი
pared *f* – კედელი

timbre *m* – ზარი
ventana *f* – ფანჯარა
respeto *m* – პატივისცემა
armario *m* – კარადა
cómodo *adj* – მოხერხებული,
კომფორტული
limpio *adj* – სუფთა
bueno *adj* – კარგი
nuestro *pron* – ჩვენი
cuanto *adj* – იმდენი
tanto *adj* – იმდენი
atentamente *adv* – ყურადღე-
ბით
más *adv* – უფრო მეტი

გამონათქვამები:

- se puede – შეიძლება
tener cuidado – ფრთხილად იყო
tener miedo – გეშინოდეს
meter ruido – ხმაურობდე
o sea – ანუ
ahora bien – აი ეხლა
en una palabra – ერთი სიტყვით

TEXTOS

a) Un buen profesor. Un aula cómoda. Cuatro paredes. Una o dos puertas. Un suelo limpio. Una casa grande. ¿Se puede pedir? ¿Se puede entrar? Respeto al profesor. Escribir y leer atentamente. Tener cuidado. No meter ruido. Como buenos estudiantes. Ahora bien. Suena el timbre. Meter buen ruido.

b) Un buen profesor. Una aula cómoda con sus cuatro paredes, una o dos puertas, tres o cuatro ventanas y un suelo limpio. ¿Qué más se puede pedir? – Bueno. Se puede pedir respeto al profesor, escribir y leer atentamente y no meter ruido. O sea, portarse como buenos estudiantes. Ahora bien: suena el timbre y uno puede salir, entrar, hablar, cantar y saltar, o sea, meter buen ruido.

c) Reunir auditorio. En una palabra. Para estudiar. Las aulas de nuestra Universidad. Unas cuantas mesas. Unos cuantos armarios. Otras tantas puertas. El suelo suele estar limpio. El que tarda. Debe tener cuidado. No meter ruido. No molestar al auditorio. Pues no somos pocos. Somos unas nueve personas.

d) El aula es una sala para reunir auditorio, para escribir, para leer, en una palabra, para estudiar. Las aulas de nuestra Universidad no son muy bonitas pero son bastante cómodas. Hay siempre en estas aulas unas cuantas mesas, unas cuantas ventanas y una o dos puertas. El suelo suele estar limpio. El que tarda debe tener cuidado y no meter ruido para no molestar ni al profesor ni al auditorio. Pues no somos pocos. Somos nueve personas.

ლექსია XII

ასოები: Z z [ˈθeða]; C c [θe]; S s [ˈese]; N n [ˈene]; L l [ˈele]

ფონემები: /θ/ /n/ /s/ /l/

ბგერები: [θ] [θ̞] [ɲ] [ç] [ʎ]

[θ] – კბილთშორისი თანხმოვანი (აპიკალური), ბრტყელნაპრალოვანი, ყრუ, ორალური – cena, cine, cazar, zumo; ამ ბგერას ზოგჯერ კბილისმიერსაც უწოდებენ იმის გამო, რომ ენა, რომელიც მოთავსებულია კბილებს შორის, მაინც უფრო მეტად ეკვრის ზედა კბილების ნაწიბურს.

[θ̞] – თანხმოვანი, მარცვლისდამასრულებელი, შესუსტებული – paz, azteca; ეს ბგერა არტიკულირდება და მაშინვე „ქრება“ (განსაკუთრებით პაუზის წინ), ანუ ჩქამი და სიყრუე სუსტდება.

[ɲ] – კბილთშორისი თანხმოვანი [θ]-ს წინა პოზიციაში (ასიმილაცია წარმოების ადგილისა და ხერხის მიხედვით) – once, anciano, un cine.

[ç] – კბილთშორისი თანხმოვანი, [θ]-ს წინ (ასიმილაცია წარმოების ადგილის მიხედვით) – ascensor, excelente, es zumo.

[ʎ] – კბილთშორისი თანხმოვანი [θ]-ს წინ (ასიმილაცია წარმოების ადგილის მიხედვით) – alzar, calzar, el cine, el zumo.

ლექსიბა

descansar I – დასვენება

empezar *irr* I – დაწყება

triste *adj* – მოწყენილი

maleta *f* – სამგზავრო ჩანთა

razón *f* – მიზეზი, საბაბი

taza *f* – ფინჯანი

cine *f* – კინო

voz (voces) *f* – ხმა, ხმები
ciudad *f* – ქალაქი
bailar *I* – ცეკვა
traducir *irr* – თარგმნა
azul *adj* – ცისფერი
sombrero *m* – ქუდი, შლიაპა
pizarra *f* – დაფა
cocina *f* – სამზარეულო
lápiz *m* – ფანქარი
canción *f* – სიმღერა
zapato *m* – ფეხსაცმელი
Cádiz – ქალაქი კადისი
Zamora – ქალაქი სამორა
once *num* – 11
trece *num* – 13
quince *num* – 15
diecisiete *num* – 17
doce *num* – 12
catorce *num* – 14
dieciséis *num* – 16
diecinueve *num* – 19

გამონათქვამები:

hacer deporte – სპორტით იყო დაკავებული
tener hambre – გშიოდეს
tener sed – გწყუროდეს
tener razón – მართალი იყო
a tiempo – დროზე
a las dos – ორზე (ორ საათზე)
hacer la maleta – ბარგის ჩალაგება
hacer la cama – საწოლის გასწორება
dar gracias = agradecer – მადლობის გადახდა

ფონეტიკური სავარჯიშოები:

kwen̄to {kwen̄to^o↓} [p̄werta {p̄wertas↓}
kwarto {kwarto^o↓} [aβwelo {aβwelo^o↓}
bweno {bweno^o↓} [kausa {kausa^o↓}
pausa {pausa^o↓} [eyropa {eyseβjo↓}
aυla {aυla^o↓} [e'l_aυla {la's_aυla↓}
weβo {weβo^o↓} [werto {werto^o↓}
e'l_werto {e'l_weto↓}

ლექსიკურ-გრამატიკული სავარჯიშოები:

1. *empezar*
empiezo   empezamos
empiezas   empezáis
empieza   empiezan

empezar a + infinitivo (construcción) – დაიწყო რამის კეთება

აუღლებ:

- empezar a estudiar;
empezar a leer;
empezar a comer;
empezar a hacer deporte.

traducir

- traduzco   traducimos
traduces   traducís
traduce   traducen

აუღლოთ:

traducir al ruso;
traducir libros;
traducir artículos.

3. La taza es azul. Es de color azul.
El lápiz es azul. Es de color azul.
La taza y el lápiz son de color azul. Son azules.
Las tazas son azules. Son de color azul.
Los lápices son azules. Son de color azul.

¿De qué color es este lápiz? – Es azul.
¿Y el zapato? – También es azul.

4. ვაკეთებ მოდელის მიხედვით:

Es una taza azul. – Son tazas azules.
Es un lápiz azul. – Son lápices azules.
Es un zapato azul. –
Es una canción bonita. –
Es una ciudad bonita. –
Es una cocina cómoda. –
Es una voz bonita. –
Es una pizarra azul. _

5. Vivo en Zamora. Vivo en la ciudad de Zamora. Ana tiene once lápices azules. Voy al cine.

6. Empiezo a traducir el artículo. Es un artículo interesante. Estoy contento.

7. ¿Cuándo empiezas a estudiar? – A as dos.
¿Cuándo vas a traducir el artículo? – A las tres.

¿Sabes traducirlo al español? – Claro que sí.

¿Sabes traducirlo del georgiano al español? – Vamos a ver.

8. *ir a + infinitivo (construcción)* – დიაპირო რამის ვაკეთებ
ბას

voy a leer el libro

vas a leer el libro

va a leer el libro

vamos a leer el libro

vais a leer el libro

van a leer el libro

voy a leer mi libro

vas a leer tu libro

va a leer su libro

vamos a leer nuestro libro

vais a leer vuestro libro

van a leer su libro.

9. *saber + infinitivo (construcción)* – იცოდე რამის კეთება

sé leer (cantar, escribir)

sabes leer....

sabe leer....

sabemos leer....

sabemos leer....

saben leer...

ლექცია XIII

ასოები: J j [ˈx:ota]; G g [xe]; N n [ˈene]; Ch ch [če]

ფონემები: /x/ /g/ /n/ /č/

ბგერები: [x] [x:] [g] [ɣ] [ŋ] [č]

[x] – თანხმოვანი, ველარული (უკანაენისმიერი), ნაპრალოვანი, ყრუ, ორალური; რეალიზდება e-სა და i-ს წინ – gente, gemir, gitano.

[x:] – თანხმოვანი, უვულარული (მოქმედებს úvula, ანუ „ნაქი“, რის გამოც ბგერა წარმოითქმის უფრო მეტად დაჭიმულად), ნაპრალოვანი, ყრუ, ორალური;

რეალიზდება a, o, u-ს წინ – jota, junta, jaca.

[g] – თანხმოვანი, ველარული (უკანაენისმიერი), ხშული, მჟღერი, ორალური; რეალიზდება პაუზისა და ასო n-ს შემდეგ – gota, guitarra, un gato.

[ɣ] – თანხმოვანი, ველარული, ნაპრალოვანი, სონანტი, ორალური – pagar, el gato.

გვახსოვდეს, რომ ეს ბგერა არ არის დაჭიმული და წარმოითქმის ძალზე მჟღერად; მისი წარმოთქმის დასაუფლებლად უნდა ვივარჯიშოთ მის წარმოთქმაზე ღია ხმოვნების წინ, განსაკუთრებით a ხმოვნის წინ, ვაულებით რა, მაგალითად, ზმნებს – pagar, vagar, regar და ა. შ.

[ŋ] – თანხმოვანი, ველარული (უკანაენისმიერი), ხშული, სონანტი, ცხვირისმიერი; რეალიზდება სხვა ველარული ბგერების წინ (ასიმილაცია წარმოების ადგილის მიხედვით) – tango, tan joven, banco.

[č] – თანხმოვანი, პალატალური (შუაენისმიერი), აფრიკატი, ყრუ, ორალური – chico, muchacho, churro.

ლექსიკა

trabajar I – მუშაობა	garganta <i>f</i> – ყელი
bailar I – ცეკვა	lunes <i>m</i> – ორშაბათი
agradecer <i>irr</i> – მადლობის გადახდა	miércoles <i>m</i> – ოთხშაბათი
tener <i>ind</i> – ქონა, ყოლა	viernes <i>m</i> – პარასკევი
doler <i>ind</i> – ტკივილი	domingo <i>m</i> – კვირა
poner <i>ind</i> – დადება, დადგმა	guitarra <i>f</i> – გიტარა
hacer <i>ind</i> – კეთება	barriga <i>f</i> – მუცელი
venir <i>ind</i> – მოსვლა, ჩამოსვ- ლა	semana <i>f</i> – კვირა
salir <i>ind</i> – გამოსვლა, გასვლა	voz (voces) <i>f</i> – ხმა, ხმები
decir <i>ind</i> – თქმა	corazón <i>m</i> – გული
joven <i>m</i> – ახალგაზრდა ბიჭი	estómago <i>m</i> – კუჭი
amigo <i>m</i> – მეგობარი	martes <i>m</i> – სამშაბათი
gusto <i>m</i> – გემოვნება	jueves <i>m</i> – ხუთშაბათი
trabajo <i>m</i> – სამუშაო	sábado <i>m</i> – შაბათი
jardín <i>m</i> – ბაღი	alegre <i>adj</i> – მხიარული
grupo <i>m</i> – ჯგუფი	cinco <i>num</i> – 5
cabeza <i>f</i> – თავი	pizarra <i>f</i> – დაფა
pingüino <i>m</i> – პინგვინი	cocina <i>f</i> – სამზარეულო
	lápiz <i>m</i> – ფანქარი
	canción <i>f</i> – სიმღერა
	zapato <i>m</i> – ფეხსაცმელი

შონეტიკური სავარჯიშოები:

[ga-go-gu] [xa-xo-xu] [x:a-x:o-x:u] [xe-xi]
[ˈgraθja^s↓] [ˈgrupo↓] [ˈgrupo^s ↓] [ˈtengo↓] [ˈbengo↓] [ˈpongo↓] [doˈmingo↓] [ˈθiŋko↓]
[ˈsalyo↓] [ˈayo↓] [ˈdiyo↓] [aˈmiyo^s ↓] [aˈleyre^s ↓] [ˈbweŋ ˈguˈsto↓] [eˈ^l ˈyusˈto↓]
[ˈx:weβe^s↓] [ˈx:oβeⁿ↓] [x:arˈθiⁿ↓]
[giˈtar:a↓] [ˈuna ɣiˈtar:a↓] [la ɣiˈtar:a↓]
[piŋˈgwino↓]
[baˈri:ya↓] [garˈyaŋta↓] [aɣraˈθeˈθer↓]
[esˈtomayo↓]

ლექსიკურ-გრამატიკული სავარჯიშოები:

1.	<i>tener</i>
tengo	tenemos
tienes	tenéis
tiene	tienen

აუღლეთ: tener hambre;
tener sed;
tener razón.

tener que + infinitivo (costrucción) – იძულებული იყო რაღე აკეთო

აუღლეთ:

tener que trabajar mucho;
tener que descansar;
tener que levantarse temprano.

2. **venir**
vengo venimos
vienes venís
viene vienen

აუღლებთ:

venir a casa;
venir a tiempo;
venir a las diez.

3. **salir**
salgo salimos
sales salís
sale salen

აუღლებთ:

salir de casa;
salir a tiempo;
salir a las dos;
salir con los amigos.

4. **poner**
pongo ponemos
pones ponéis
pone ponen

აუღლებთ:

poner la mesa;
poner tazas sobre la mesa;
ponerse el sombrero.

ponerse a + infinitivo (construcción) – შეუდგე რაბის კეთებას

აუღლოთ : *ponerse a trabajar*
ponerse a leer;
ponerse a estudiar;
ponerse a bailar.

ponerse + adjetivo: *ponerse alegre*
ponerse triste
ponerse contento

5.   *hacer*

<i>hago</i>	<i>hacemos</i>
<i>haces</i>	<i>hacéis</i>
<i>hace</i>	<i>hacen</i>

აუღლოთ : ***hacer mal/bien***
hacer la cama
hacer la maleta.

6.   *decir*

<i>digo</i>	<i>decimos</i>
<i>dices</i>	<i>decís</i>
<i>dice</i>	<i>dicen</i>

agradecer

<i>agradezco</i>	<i>agradecemos</i>
<i>agradeces</i>	<i>agradecéis</i>
<i>agradece</i>	<i>agradecen</i>

Te agradezco (te agradezco a ti).
Le agradezco a Pablo. Le agradezco a usted.
Les agradezco (les agradezco a Pablo y María).

La agradezco a Adela. La agradezco a usted. Las agradezco a María y a Adela.

აუღლებთ : decir la verdad;

agradecer mucho

7. joven – jóvenes

grupo – grupos

jardín – jardines

amigo – amigos

amiga – amigas

8. un pingüino alegre – pingüinos alegres

un joven alegre – jóvenes alegres

un jardín alegre – jardines alegres

un amigo joven – amigos jóvenes

una amiga alegre – amigas alegres

una guitarra alegre – guitarras alegres

9. Los días de semana son: lunes, martes, miércoles, jueves, viernes, sábado, domingo.

10. a) ¿Qué día es hoy? – Hoy es jueves.

გარკბელეთ მოდელის მიხედვით.

b) ¿Es domingo hoy? – Sí, es domingo.

გარკბელეთ მოდელის მიხედვით.

c) ¿Es domingo hoy? – No, hoy es lunes.

შეადვინეთ მოდელის მიხედვით.

11. El lunes me pongo a estudiar.

El martes vengo a casa temprano.

El miércoles no estudio. Es mi día de trabajo individual.

El jueves tengo cuatro clases.
El viernes tengo poco trabajo.
El sábado estoy en la biblioteca.
El domingo no estudio, descanso.

12. Mamá me da bonbones y yo le doy gracias.
Mamá me da bonbones y yo la agradezco.
Tengo tres hermanos.
Salgo de casa muy temprano.
Pongo la mesa y mi madre me lo agradece.
Salgo al jardín con mis amigos a descansar un poco.
Me levanto y hago la cama.

13. Me suele la cabeza. Le duele la barriga.
Me duele el corazón. Nos duele la cabeza.
Me duele la garganta. Les duele la garganta.
Me duele el estómago. ¿Te duele el corazón?
Me duele la barriga. ¿Os duele el estómago?

დამატებითი ლექსიკა ტექსტისთვის და დიალოგისთვის:

mojar I – დასველება
borrar I – წაშლა
ojear I – გადაშლა, გადაფურცვლა
libro *m* – წიგნი
mojado *part* – სველი
cansado *part* – დაღლილი
ocupado *part* – დაკავებული
estar ocupado – დაკავებული იყო
hay que – უნდა, საჭიროა

14. Hay que mojar el trapo para borrar la pizarra. Hay que borrar la pizarra con el trapo mojado para poder escribir. Para

ojear el libro no hay que mojar la hoja. No hay que ojear el libro con el dedo mojado.

15.

Diálogo

Juana: Hola, Javier, ¿qué tal?

Javier. Estoy muy bien, gracias. ¿Y tú?

Juana: Yo estoy regular. Estoy cansada. Estamos muy ocupados en la Universidad estos días.

leqcia XIV

ასოები: L l ll [ˈelɛ]; L l [ˈele]

ფონემები: /ლ/ //

ბგერები: [ლ] [y]

[ლ] – თანხმოვანი, პალატალური (შუაენისმიერი), გვერდითი ნაპრალოვანი, სონანტი, ორალური; არტიკულირდება ენის წვერის მიბრუნებით ქვედა კბილების შიდა ზედაპირზე – ამასთანავე ენის შუა ნაწილი იწევს მაგარი სასისაკენ; რეალიზდება ფონემა /ლ/ს¹⁵ ვარიანტის სახით შემდეგ შემთხვევებში:

1) ღია ხმოვანთა შორის ან მათ წინ, სიტყვის თავკიდურში – llave, llama, llamar, llover, callar, hallarse;

2) ფონემა // –ს ვარიანტის სახით შეერთებებში l და პალატალური ბგერა – colchón, el chico, el yunque (ასიმილაცია წარმოების ადგილის მიხედვით).

[y] – თანხმოვანი, პალატალური, ბრტყელნაპრალოვანი, სონანტი; რეალიზდება როგორც ფონემა [ლ] –ს ვარიანტი დახურულ ხმოვნებთან – caballero, billete, silla, gallina.

ლექსიკა

cocinar I – საჭმლის მომზადება

gustar I – მოწონება

echar (se) I – გადაგდება

dormir (se) *irr* – ჩაძინება

muchacha *f* – გოგონა

amigo *m* – მეგობარი

chico *m* – ბიჭი

---

¹⁵) ესპანეთის ტერიტორიაზე არ ხდება ფონემა [ლ] –ს ერთნაირი რეალიზება. შეინიშნება პალატალური გვერდითნაპრალოვანი ბგერა [ლ] –ს პალარალურ ბრტყელნაპრალოვან [y]–დ საკმაოს ხშირად ცვლის ტენდენცია.

chica *f* – გოგო
 muchacho *m* – ბიჭი
 chocolate *m* – შოკოლადი
 verdad *f* – სიმართლე
 mucho *adv* – ბევრი
 mucho *adj* – ბევრი
 menos – მინუს, გარდა
 ocho *num* – 8

მყარი გამონათქვამები:

¡Claro que sí! – რა თქმა უნდა!
 ¡Como no! – რა თქმა უნდა!
 Por favor – გეთაყვა

ფონეტიკური სავარჯიშოები:

[ča-ča-ča] [ča - ço - cu - ce - ci]
 [ˈtʰiko {ˈtʰika↓}] [ˈtʰiko {ˈtʰikoʷ↓}]
 [ˈtʰika {ˈtʰikaʷ↓}] [ˈtʰikoʷ {ˈtʰikaʷ↓}]
 [muˈtʰačo {muˈtʰača↓}] [muˈtʰačo {muˈtʰačoʷ↓}]
 [muˈtʰača {muˈtʰačaʷ↓}] [ˈtʰokoˈlate↓] [ˈmučo↓]

ლექსიკო-გრამატიკული სავარჯიშოები:

1. Chicos y chicas, muchacos y muchachas.
 Son ocho chicos en el aula. Somos ocho en el aula.
 En el aula hay ocho chicos.
 En el aula hay muchos muchacos.

En el aula hay pocas muchachas.

2. Pocos chicos estudian bien.
Muchas chicas estudian bien.
Muchos muchachos hacen deporte.
Muchas muchachas hacen deporte.
Pocos chicos dicen la verdad.

3. Todos los chicos comen mucho.
Todas las chicas comen poco.
Todos los chicos estudian mucho y todas las chicas estudian mucho.

4. **saber + infinitivo (construcción)** – იცოდეთ რაღაცეების კეთება

Todas las chicas saben estudiar mucho.
Todos los chicos saben estudiar mucho.
Todas las chicas saben hacer la cama.
Todos los chicos saben leer.

5. ¿Te gusta chocolate? – Claro que sí. ¡Como no!
¿Me das un poco de chocolate? – Por favor, toma.
Me echo en la cama y me duermo.
Cuatro y cuatro son ocho. Dos y seis son ocho.
Uno y siete son ocho. Diez menos dos son ocho. Once menos tres son ocho.

6. Duermo desde las diez hasta las ocho.
Trabajo desde las ocho hasta las cinco.
Estudio desde las nueve hasta las dos.

ლექსია XV

ასობა: Ñ ñ ['eɲe]; N n ['ene]

ფონემები: /n/ /ɲ/

ბგერა: [ɲ]

[ɲ] – თანხმოვანი, პალატალური (შუაენისმიერი), ხშული, სონანტი, ცხვირისმიერი; რეალიზდება ენის წვერის მიბრჯენით ქვედა კბილების შიდა ზედაპირთან – ამასთანავე ენის შუა ნაწილი იწვევს მაგარი სახისაკენ;

რეალიზდება როგორც ფონემა [ɲ]-ს ვარიანტი – niño, cariño, caña, ისევე როგორც ფონემა /n/-ს ვარიანტი შეერთებებში n და პალატალური ბგერა – mancha, un chico, inyección.

ლექსიკა

hallar I– პოვნა	dormir (se) <i>irr</i> – ჩაძინება
bañarse I– ბანაობა	río <i>m</i> – მდინარე
soñar <i>irr</i> (con) – ოცნებობდე რამეზე	viaje <i>m</i> – მოგზაურობა
regalar I– ჩუქება	mes <i>m</i> – თვე
llegar I– მოსვლა, ჩამოსვლა	nieve <i>f</i> – თოვლი
llenarse I– ავსება	otoño <i>m</i> – შემოდგომა
nevar <i>irr</i> I– თოვა	verano <i>m</i> – ზაფხული
hallar(se) I– ყოვნა, აღვილმდებარეობა	niño <i>m</i> – ბავშვი
llorar I – ტირილი	sueño <i>m</i> – ოცნება, სიზმარი
llover II – წვიმა	mañana <i>f</i> – ხვალ, დილა
llover a cántaros – თავსხმა წვიმა	señor <i>m</i> – ბატონი
echar (se) I – გადაგდება	señora <i>f</i> – ქალბატონი
	mancha <i>f</i> – ლაქა
	español <i>adj</i> – ესპანური

precioso *adj* – მშვენიერი, შე-
სანიშნავი
española *adj* – ესპანური
(მღ.სქ), ესპანელი გოგო
pequeño *adj* – პატარა
muñeca *f* – თოჯინა
vacaciones *pl* – არდადეგები
yate *m* – იახტა
flor *f* – ყვავილი
primavera *f* – გაზაფხული
invierno *m* – ზამთარი
estación *f* – წელიწადის
დრო
niña *f* – პატარა გოგონა
año *m* – წელიწადი

lágrima *f* – ცრემლი
lluvia *f* – წვიმა
sillón *m* – სავარძელი
nube *f* – ღრუბელი
ella *pron* – ის (გოგო)
amarillo *adj* – ყვითელი
aquella *adj* – ის (მღ.ქს
შორს მდებარე)
callado *part* – ჩუმი
siempre *adv* – ყოველთვის
silla *f* – სკამი
llanto *m* – ტირილი
calle *f* – ქუჩა
lleno *adj* – სავსე
allí *adv* – იქ

მყარი გამონათქვამები:

hacer muñecos – თოვლის ბებოს გაკეთება
hacer frío – სიცივეა
hacer calor – ცხელა
hacer viento – უბერავს ქარი
hacer fresquito – გრილოდეს
árbol de Navidad – ნაძვის ხე

ფონეტიკური სავარჯიშოები:

[kaye {kaye^s↓} [lo'rar {laŋto↓}

[lo'βer↓} [luβja↓} [akeya {akeya^s↓}

[ayi {a'la↓} [ama'riyo {ama'riyo^s↓}

[siya {siya^s↓} [e'la {e'la^s↓} [eya {eya^s↓}

[ka'lo {ka'la^s {ka'la {ka'lamo^s {ka'lai^s {ka'laⁿ↓}

[l'oro {l'ora^s {l'ora {lo'ramo^s {lo'rai^s {l'oraⁿ↓}

[na — no — nu — ne — ni] [ene]

[ene {ene ↓} [ni'no {ni'na↓}

[ni'no {ni'no^s↓} [ni'na {ni'na^s↓}

[a'no {a'no^s↓} [se'nor {se'nore^s↓}

[se'nora {se'nora^s↓} [espa'no'l {espa'no'le^s↓}

[swe'no {swe'no^s↓} [mu'neca {mu'neca^s↓}

[pe'ke'no {pe'ke'no^s↓} [pe'ke'na {pe'ke'na^s↓}

[uñ 'çiko↓} [uñ 'laŋto↓} [uñ 'yate↓} [mañ'ça {

'mañ'ça^s↓}

[swe'no {swe'na^s {swe'na {so'namo^s {so'nai^s {

'swe'naⁿ↓}

ლექსიკონი გრამატიკული სავარჯიშოებში:

1. estoy callado   estamos callados
estás callado   estáis callados
está callado   están callados

აუღლები: estar callada

2.	<i>llorar</i>		<i>llenar</i>
lloro	lloramos	lleno	llenamos
lloras	lloráis	llenas	llenáis
llora	lloran	llena	llenan

3. silla amarilla – silas amarillas
sillón amarillo – sillones amarillos

Ella está callada. Tiene los ojos llenos de lágrimas.
Ésta está callada y aquella está callada.
Éstas están calladas y aquellas están calladas.

Él está callado.
Éste está callado y aquél está callado.
Estos están callados y aquellos están callados.
Esta silla es amarilla y aquella también es amarilla.
Esta silla está aquí. Aquella silla está allí.
Lacalle se halla allí.

4. Ella siempre está callada. Calla en casa, calla en la calle,
calla en la Universidad. No hace más que callar.

5. Empieza el llanto de la guitarra....
Empieza a llover. Va a llover. El cielo está lleno de nubes.
Ahora llueve a cántaros.

6. *დავალება: წაიკითხეთ და დაამუშავეთ ინტონაცია:*

Para los ojos, el llanto.

Para la puerta, el llavín.

Para Sevilla, encanto.

Para las lluvias, abril.

დავალება: თარგმნეთ და გააკეთეთ ტრანსკრიფცია:

Por allí po allá a Castilla se va.

Por allá por allí a mi dulce país.

7. *დავალება: დაამუშავეთ კითხვა, ყურადღება მიექციეთ მახვილს:*

Calla quien quiere callar.

Callan quienes quieren callar.

Halla quien quiere hallar.

Hallan quienes quieren hallar.

Llora quien quiere llorar.

8. Niño pequeño – niña pequeña.

Niño pequeño – niños pequeños.

Niña pequeña – niñas pequeñas.

Una niña española – niñas españolas.

Un niño español. – niños pequeños.

Una mancha pequeña. – manchas pequeñas.

9. Esta señora es de España. Es española.

Este señor es de España. Es español.

La mancha es pequeña. La muñeca es bonita.

La niña se baña todo el año. El sueño es bonito.

La niña sueña con una muñeca bonita.

10. Veo a un chico pequeño. (Le/lo veo).

Veo un yate bonito. (Lo veo).
Veo una muñeca preciosa (La veo).
Es un llanto caprichoso.

11. El año tiene doce meses: enero, febrero, marzo, abril, mayo, junio, julio, agosto, septiembre, octubre, noviembre, diciembre.

En enero hace frío.
En febrero hacemos muñecos de nieve.
En marzo llega la primavera.
En abril llueve mucho.
En mayo el campo se llena de flores.
En junio hace calor.
En julio empiezan las vacaciones.
En agosto ya está fresquito.
En septiembre llega el otoño.
En octubre hace viento.
En noviembre empieza a nevar.
En diciembre ponemos el árbol de Navidad.

Son cuatro estaciones del año: primavera, verano, otoño, invierno.

Diciembre, enero y febrero son los meses de invierno.
Marzo, abril y mayo son los meses de primavera.
Junio, julio y agosto son los meses de verano.
Septiembre, octubre y noviembre son los meses de otoño.

Invierno, primavera, verano y otoño son estaciones del año.
Son cuatro.

12.   *bañarse*
me baño   nos bañamos
te bañas   os bañáis

se baña   se bañan

*აუღლებთ: bañarse todo el año
bañarse en el río
bañarse en el mar*

*soñar
sueño   soñamos
sueñas   soñáis
sueña   sueñan*

*აუღლებთ:
Soñar con vacaciones;
Soñar con España;
Soñar con un viaje a España.*

13. ღაიმახსოვრეთ შემდეგი გამოთქმები:
*Por la mañana;
Mañana por la mañana
A la mañana siguiente;
Año tras año;
El año que viene.*

შეადგინეთ წინადადებები მაგალითის მიხედვით:

1. Por la mañana hago la gimnasia.
2. Mañana por la mañana voy al río a bañarse.
3. A la mañana siguiente me regalan una muñeca bonita.
4. Así pasa año tras año.
5. El año que viene voy a España.

სამდებოპოთი რიცხვოთი სახელები 1-10

Numerales cardinales 1- 10.

0cero

1. *uno*

2. *dos*

3. *tres*

4. *cuatro*

5. *cinco*

6. *seis*

7. *siete*

8. *ocho*

9. *nueve*

10. *diez*

11 _ *once*

12 _ *doce*

13 _ *trece*

14 _ *catorce*

15 _ *quince*

16 – *diez y seis (dieciséis)*

17 – *diez y siete (diecisiete)*

18 – *diez y ocho (dieciocho)*

19 – *diez y nueve (diecinueve)*

20 – *veinte*

21 – *veintiuno (veintidós, veintitrés, veinticuatro, etc) (vente y uno(a), veinte y dos)*

30 – *treinta (treinta y uno)*

40 – *cuarenta*

50 – *cinquenta*

60 – *sesenta*

70 – *setenta*

80 – *ochenta*

90 – *noventa*

100 _ *cien*

სავარჯიშო I

სავარჯიშოში მოცემულია ნობელის პრემიის ლაურიატის ხუან რამონ ხიმენესის ლექსი, საიდანაც ამოღებულია გრაფიკული მახვილები. გადაიწერეთ ტექსტი და დასვით მახვილები სადაც საჭიროა.

Distinto

Lo querian matar
los iguales,
porque era distinto.

Si veis un pajarito distinto,
tiradlo;
si veis un monte distinto,
caedlo;
si veis un camino distinto,
cortadlo;
si veis una rosa distinta,
deshojadla;
si veis un rio distinto,
cegadlo.
Si veis a un hombre distinto,
matadlo.

¿Y el sol y la luna
dando en lo distinto?

Altura, olor, largor, frescura, cantar, vivir
distinto
de lo distinto;
lo que seas, que eres
distinto
(monte, camino, rosa, rio, pajarito, hombre):

si te descubren los iguales,
huye a mí,
ven a mi ser, mi frente, mi corazón distinto.

(Juan Ramón Jiménez, 1881-1958)

Textos para leer

El tiempo cronológico.

Una hora tiene 60 (sesenta) minutos y un minuto tiene 60 segundos. El día tiene 24 horas. Las partes del día son: la mañana, el mediodía, la tarde y la noche. Una semana tiene siete días. Los días de la semana son: lunes, martes, miércoles, jueves, viernes, sábado u domingo. Un mes tiene cuatro semanas y un año, 12 (doce) meses. Los meses del año son: enero, febrero, marzo, abril, mayo, junio, julio, agosto, septiembre, octubre, noviembre, diciembre. El año tiene cuatro estaciones: primavera, verano, otoño, e invierno. El año tiene 365 días (trescientos sesenta y cinco) y si tiene 366 días es un año bisiesto.

Gustavo Adolfo Bécquer

¿Qué es poesía?, dices, mientras clavas
En mi pupila tu pupila azul.
¿Qué es poesía? ¿Y tú me lo preguntas?
Poesía eres tú.

Por una mirada, un mundo;
Por una sonrisa, un cielo;
Por un beso.... ¡Yi no sé
Qué te diera por un beso!

Los suspiros son aire, y van al aire.
Las lágrimas son agua, y van al mar.
Dime, mujer, cuando el amor se olvida,
¿Sabes tú adónde va?

Hoy la tierra y los cielos me sonríen,
Hoy llega el fondo de mi alma el sol,
Hoy la he visto... L he visto y me ha mirado...

¡Hoy creo en Dios!

Federico Garcia Lorca
Naranja y limón

Naranja y limón.
¡Ay de la niña
Del mal amor!

Limón y naranja.
¡Ay de la niña,
de la niña blanca!
Limón.
Cómo brillaba el sol.
Naranja.
(En las chinas del agua).

Cuando me muera
Cuando y me muera,
Enterradme con mi guitarra
bajo la arena.
Cuando me muera,
entre naranjos
y la hierbabuena.
Cuando y me muera,
enterradme, si queréis,
en una veleta.
¡Cuando yo me muera!

Al oído de una muchacha
No quise.
No quise decirte nada.
Vi en tus ojos
dos arbolitos locos.

De brisa, de risa y de oro.
Se meneaban.
No quise.
No quise decirte nada.

Amor

En la mañana verde
quería ser corazón.
Corazón.
Y en la tarde madura
quería ser rruiseñor.
Rruiseñor.
(Alma,
ponte color naranja.
Alma, ponte color de amor).

Despedida

Si muero, dejad el balcón abierto.
El niño come naranjas.
(Desde mi balcón lo veo).
El segador siega el trigo.
(Desde mi balcón lo siento).
Si muero,
¡Dejad el balcón abierto!

VERBOS IRREGULARES Y DE CONJUGACIÓN INDIVIDUAL EN PRESENTE DE INDICATIVO

VERBO	YO	TÚ	ÉL	NOSOTROS	VOSOTROS	ELLOS
SER	SOY	ERES	ES	SOMOS	SOIS	SON
ESTAR	ESTOY	ESTÁS	ESTÁ	ESTAMOS	ESTÁIS	ESTÁN
CABER	QUEPO	CABES	CABE	CABEMOS	CABÉIS	CABEN
CAER	CAIGO	CAES	CAE	CAEMOS	CAÉIS	CAEN
DAR	DOY	DAS	DA	DAMOS	DÁIS	DAN
DECIR	DIGO	DICES	DICE	DECIMOS	DECÍS	DICEN
HACER	HAGO	HACES	HACE	HACEMOS	HACÉIS	HACEN
HABER	HE	HAS	HA	HEMOS	HABÉIS	HAN
IR	VOY	VAS	VA	VAMOS	VÁIS	VAN
OIR	OIGO	OYES	OYE	OÍMOS	OÍS	OYEN
PODER	PUEDO	PUEDES	PUEDE	PODEMOS	PODÉIS	PUEDEN
PONER	PONGO	PONES	PONE	PONEMOS	PONÉIS	PONEN
SABER	SE	SABES	SABE	SABEMOS	SABÉIS	SABEN
SALIR	SALGO	SALES	SALE	SALIMOS	SALÍS	SALEN
QUERER	QUIERO	QUIERES	QUIERE	QUEREMOS	QUERÉIS	QUIEREN
TENER	TENGO	TIENES	TIENE	TENEMOS	TENÉIS	TIENEN
TRAER	TRAIGO	TRAES	TRAE	TRAEMOS	TRAÉIS	TRAEN
VALER	VALGO	VALES	VALE	VALEMOS	VALÉIS	VALEN
VENIR	VENGO	VIENES	VIENE	VENIMOS	VENÍS	VIENEN
VER	VEO	VES	VE	VEMOS	VÉIS	VEN
ANDAR	ANDO	ANDAS	ANDA	ANDAMOS	ANDÁIS	ANDAN
ASIR	ASGO	ASES	ASE	ASEMOS	ASÉIS	ASEN
ERGUIR	IRGO	IRGUES	IRGUE	ERGUIMOS	ERGUÍS	IRGUEN
SEGUIR	SIGO	SIGUES	SIGUE	SEGIMOS	SEGÍS	SIGUEN
HUIR	HUYO	HUYES	HUYE	HUIMOS	HUÍS	HUYEN
OLER	HUELO	HUELES	HUELE	OLEMOS	OLÉIS	HUELEN
AMPLIAR	AMPLIO	AMPLÍAS	AMPLÍA	AMPLIAMOS	AMPLIAIS	AMPLIAN
JUGAR	JUEGO	JUEGAS	JUEGA	JUGAMOS	JUGÁIS	JUEGAN
PLACER	PLAZCO	PLACES	PLACE	PLACEMOS	PLACÉIS	PLACEN
YACER	YAZGO/YAGO	YACES	YACE	YACEMOS	YACÉIS	HACEN
VERBO	YO	TÚ	ÉL	NOSOTROS	VOSOTROS	ELLOS
SER	SOY	ERES	ES	SOMOS	SOIS	SON
ESTAR	ESTOY	ESTÁS	ESTÁ	ESTAMOS	ESTÁIS	ESTÁN
CABER	QUEPO	CABES	CABE	CABEMOS	CABÉIS	CABEN
CAER	CAIGO	CAES	CAE	CAEMOS	CAÉIS	CAEN
DAR	DOY	DAS	DA	DAMOS	DÁIS	DAN
DECIR	DIGO	DICES	DICE	DECIMOS	DECÍS	DICEN
HACER	HAGO	HACES	HACE	HACEMOS	HACÉIS	HACEN
HABER	HE	HAS	HA	HEMOS	HABÉIS	HAN
IR	VOY	VAS	VA	VAMOS	VÁIS	VAN
OIR	OIGO	OYES	OYE	OÍMOS	OÍS	OYEN
PODER	PUEDO	PUEDES	PUEDE	PODEMOS	PODÉIS	PUEDEN
PONER	PONGO	PONES	PONE	PONEMOS	PONÉIS	PONEN
SABER	SÉ	SABES	SABE	SABEMOS	SABÉIS	SABEN
SALIR	SALGO	SALES	SALE	SALIMOS	SALÍS	SALEN
QUERER	QUIERO	QUIERES	QUIERE	QUEREMOS	QUERÉIS	QUIEREN
TENER	TENGO	TIENES	TIENE	TENEMOS	TENÉIS	TIENEN
TRAER	TRAIGO	TRAES	TRAE	TRAEMOS	TRAÉIS	TRAEN
VALER	VALGO	VALES	VALE	VALEMOS	VALÉIS	VALEN
VENIR	VENGO	VIENES	VIENE	VENIMOS	VENÍS	VIENEN
VER	VEO	VES	VE	VEMOS	VÉIS	VEN
ANDAR	ANDO	ANDAS	ANDA	ANDAMOS	ANDÁIS	ANDAN
ASIR	ASGO	ASES	ASE	ASEMOS	ASÉIS	ASEN
ERGUIR	IRGO	IRGUES	IRGUE	ERGUIMOS	ERGUÍS	IRGUEN
SEGUIR	SIGO	SIGUES	SIGUE	SEGIMOS	SEGÍS	SIGUEN
HUIR	HUYO	HUYES	HUYE	HUIMOS	HUÍS	HUYEN
OLER	HUELO	HUELES	HUELE	OLEMOS	OLÉIS	HUELEN
AMPLIAR	AMPLIO	AMPLÍAS	AMPLÍA	AMPLIAMOS	AMPLIAIS	AMPLIAN
JUGAR	JUEGO	JUEGAS	JUEGA	JUGAMOS	JUGÁIS	JUEGAN
PLACER	PLAZCO	PLACES	PLACE	PLACEMOS	PLACÉIS	PLACEN
YACER	YAZGO/YAGO	YACES	YACE	YACEMOS	YACÉIS	HACEN

FORMAS DEL GERUNDIO DE CAMBIO VOCÁLICO

CAER
CONSEGUIR
CONSTRUIR
CORREGIR
CREER
DAR
DECIR
DESPEDIRSE
DIVETIRSE
DORMIR
HUIR
IR
LEER
MENTIR
MORIR
OÍR
PEDIR
REPETIR
SER
SEGUIR
SENTIR
SERVIR
TRAER
VENIR
VER
VESTIR
VESTIRSE

CAYENDO
CONSIGUIENDO
CONSTRUYENDO
CORRIGIENDO
CREYENDO
DANDO
DICIENDO
DESPIDIÉNDOSE
DIVIRTIÉNDOSE
DURMIENDO
HUYENDO
YENDO
LEYENDO
MINTIENDO
MURIENDO
OYENDO
PIDIENDO
REPTIENDO
SIENDO
SIGUIENDO
SINTIENDO
SIRVIENDO
TRAYENDO
VINIENDO
VIENDO
VISTIENDO
VISTIÉNDOSE

FORMAS DEL PARTICIPIO PASA- DO

AMAR	AMADO
LEER	LEÍDO
VIVIR	VIVIDO
ACERTAR	ACERTADO
ABRIR	ABIERTO
ABSOLVER	ABSUELTO
ADQUIRIR	ADQUIRIDO
COMPONER	COMPUESTO
CUBRIR	CUBIERTO
DAR	DADO
DECIR	DICHO
DEFENDER	DEFENDIDO
DESCRIBIR	DESCRITO
ESCRIBIR	ESCRITO
DEVOLVER	DEVUELTO
VOLVER	VUELTO
ERRAR	ERRADO
ESTAR	ESTADO
HACER	HECHO
DECIR	DICHO
HABER	HABIDO
IR	IDO
MORIR	MUERTO
PUDRIR	PODRIDO
PONER	PUESTO
DISPONER	DISPUESTO
RESOLVER	RESUELTO
SATISFACER	SATISFECHO
SER	SIDO
ROMPER	ROTO
VER	VISTO
VERTER	VERTIDO

დასკვნა

წარმოგიდგინოთ დასკვნას იმის შესახებ, რაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ესპანური ენის ფონეტიკის შესწავლისათვის:

I. ესპანური ენის თანხმოვნები, განსხვავებით ხმოვნებისაგან, არც ისე მდგრადი და ერთგვაროვანია; ისინი მრავალრიცხოვან ცვლილებებს განიცდიან. ასე, მაგალითად, მარცვლისდამასრულებელი თანხმოვანი განიცდის მომდევნო ბგერების სხვადასხვაგვარ გავლენას. ამ პოზიციაში ხშირი თანხმოვნები შეიძლება რეალიზდებოდნენ ნაპრალოვანთა სახით (once [ˈoŋθe]), ყრუები კი – გამჟღერებულთა სახით (isla [ˈizla]); შეიძლება შეიცვალოს არტიკულაციის ადგილიც (alto [ˈalto]).

როგორ ხასიათდება ბგერები სიტყვაში? ავიღოთ, მაგალითად, სიტყვა „invierno“:

[i] – მაღალი აწეულობის ხმოვანი ბგერა, წინა რიგის, ანუ პალატალური, ძალიან დახურული;

[m] – ამ პოზიციაში ასო n იკითხება როგორც წყვილბაგისმიერი ბგერა – ადგილი აქვს ასიმილაციას წარმოების ადგილის მიხედვით;

[b] – შეერთება nv –ში ასო v იკითხება როგორც წყვილბაგისმიერი, ხშირი, მჟღერი, ორალური;

[j] – ნახევრათანხმოვანი ბგერა (თანხმოვნის შემდეგ მარცვალში);

[e] – წინა რიგის ხმოვანი, საშუალო აწეულობისა, დახურული;

[r] – ალვეოლარული (აპიკალური), მთრთოლი (ერთმახვილიანი) სონანტი, ორალური; ამ პოზიციაში ის შესუსტებულია როგორც მარცვალისდამასრულებელი;

[n] – ალვეოლარული (აპიკალური), ხშირი, სონანტი, ცხვირისმიერი;

[o] – უკანა რიგის ხმოვანი (ველარული), საშუალო აწეულობისა, მოძრეგვალეული, წინწამოწეული.

თანხმოვანი ბგერის დახასიათებისას, აუცილებლად უნდა გავითვალისწინოთ მისი მდებარეობა სიტყვაში, რადგან თითოეული კონკრეტული ბგერა – ფონემის ვარიანტია.

ასე, მაგალითად, ფონემა /n/, მისი პოზიციისდა მიხედვით, შეიძლება რეალიზდებოდეს როგორც:

ალვეოლარული ბგერა [n] – nacer;

წყვილბაგისმიერი ბგერა [m] – invento, un paso;

უკანაენისმიერი ბგერა [ŋ] – tango;

პალატალური ბგერა [ɲ] – mancha;

კბილთშორისი ბგერა [ʃ] – once;

დენტალური ბგერა [ɹ] – redondo;

ნაპრალოვანი ბგერა [ɲ] – manso, enriquecer.

აუცილებელია გვახსოვდეს, რომ ესპანური ენის თანხმოვანთა უმეტესობა – სონანტებია, ანუ განსაკუთრებულად მჟღერი ბგერები. უნდა ვეცადოთ, რომ ასე, ანუ განსაკუთრებულად მჟღერად წარმოვთქვათ ისინი. განსაკუთრებული ყურადრება უნდა მივაქციოთ ვიბრანტებს – [r]-სა და [rː]-ს, რომლებიც წარმოთქმისას ხშირად ყრუვდება, ასევე ნაპრალოვან ბგერა [ɣ]-ს.

ესპანური ენის ყრუ თანხმოვნები [p-t-k] *დაჭიმულებია*. ეს დაჭიმულობა განსაკუთრებით საგრძნობია [a-o-u]-ს წინა პოზიციაში. ამ ბგერათა შესუსტება მათი წარმოთქმის დროს, ანუ მათი ნაპრალოვნებთან მიმსგავსება, ენის მატარებელთა მიერ უცხოურ აქცენტად აღიქმება (patata, tomar, pata, cámara).

კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი მომენტი: ესპანური ენის თანხმოვნები არ პალატალიზდება პალატალური e, i-ს წინ (tinta, bonito, mimosa).

II. ესპანური ენის ხმოვნები, როგორც ეს უკვე შესავალშივე აღვნიშნეთ, უფრო ერთგვაროვანნი არიან, ვიდრე თანხ-

მოენები; თუმც მათი სწორი წარმოთქმის ათვისება ადვილი არ არის; აუცილებელია ვივარჯიშოთ მათ წარმოთქმაზე როგორც იზოლირებულ, ასევე სხვა პოზიციებშიც. კერძოდ, **a** უნდა წარმოითქვას საკმაოდ ღიად (უმახვილო პოზიციაშიც), **o** და **u** – მოძრგვალეული და წინწამოწეული ბაგეებით, **e** და **i** – დახურულად, განსაკუთრებით ღია მარცვალში, ანუ ისეთ მარცვალში, რომელიც ბოლოვდება ხმოვანი ბგერით: *mesita*, *dividir*, *divinanza* და ა. შ.

III. ესპანურ ენაზე ტექსტის კითხვის გასააზრებლად, დიდად მნიშვნელოვანია დავიცვათ ინტონაციის ძირითადი წესები, კერძოდ ფრაზული მახვილისა. აუცილებლად უნდა გვახსოვდეს, რომ წინადადების შემადგენლობაში, სრულმნიშვნელოვანი მეტყველების ნაწილების (ზმნების, არსებითი და ზედსათავი სახელების, ზმნიზედების) წარმოთქმას ახლავს მახვილი, დამხმარე მეტყველების ნაწილები კი (არტიკლები, წინდებულები, კავშირები) – ძირითადად უმახვილონი არიან.

რადგანაც ამ წესს აქვს გამონაკლისები, ამიტომ წარმოვიდგენთ ცხრილს, რომლის მიხედვითაც საჭიროა, რომ წარმოთქმის პროცესში, მუდამ გამოიყოს მახვილით ზმნა და მისი ფორმები; ზმნის დამხმარე ფორმებიც კი არ კარგავენ მახვილს, მიუხედავად იმისა, რომ წინადადებაში მათი სინტაქსური ფუნქცია მეორეხარისხოვანია. პრაქტიკული თვალსაზრისით, აუცილებელია განსაკუთრებული ყურადღება მივაქციოთ უპირო ზმნური ფორმის *hay*-ს გამოყენებას, ასევე ზმნა *haber* –ის გამოყენებას დამხმარე ზმნის როლში (კერძოდ, ფორმები *he*, *ha* – *Preterito Perfecto de Indicativo*-ში), ასევე ზმნურ ფორმებს: *es*, *son*, *ve*, *vi*, *di*, *da*.

Mente-ზე დაბოლოებულ ზმნიზედებში მახვილიანია მათი პირველი ნაწილიც, რომელიც ფორმით ემთხვევა ზედსართავს და თვით სუფიქსიც –*mente*: *regularmente* [reɣuˈlarˈmente], *ordinariamente* [orˈðinarjaˈmente], *normalmente* [norˈmalˈmente].

ასევე ყურადღება უნდა მივაქციოთ ნაწილაკ no-ს და განუსაზღვრელ არტიკლს un-una-ს, რომლებიც, მიუხედავად იმისა, რომ მეტყველების დამხმარე ნაწილებს წარმოადგენენ, მაინც მახვილიანნი არიან; მახვილი განუსაზღვრელ არტიკლს ანიჭებს განსაზღვრულ აზრს, რაც ლექსიკურად შეიძლება გამოიკვეს სიტყვით „რომელიღაც“. განუსაზღვრელ არტიკლს არა აქვს მახვილი მრავლობით რიცხვში მიახლოებითობის მნიშვნელობით (unas treinta flores).

ცხრილი¹⁶

მახვილიანები	უმახვილოები
<p>ყველა ზმნური ფორმა: <u>ver</u>, <u>veo he visto</u>, <u>vi</u>, <u>tengo que leer</u>, <u>sin poder llegar</u>.</p> <p>არსებითი სახელები: ca-sa, mapa, tía.</p> <p>პირის ნაცვალსახელები ქვემდებარის როლში: yo, tú, nosotros, ellos.</p> <p>წინდებულიანი ნაცვალსახელოვანი ფორმები: por <u>mí</u>, para <u>tí</u>, a <u>tí</u>, de <u>mí</u>.</p> <p>კუთვნილებით ნაცვალ-</p>	<p>ნაცვალსახელები პირდაპირი დამატების როლში: me, nos, os, lo, la, les (Mis padres <u>nos</u> aman, Os veo muy pre-ocupados. No <u>lo</u> diré a nadie) და ირიბი დამატების როლში: me, te, nos, les (Les dije mi teléfono. Te lo dije sinceramente).</p>

¹⁶ ეს ცხრილი არ შეიცავს ამ საკითხთან დაკავშირებულ სრულ ინფორმაციას; შეიცავს მხოლოდ იმ მასალას, რომელიც აუცილებელია სწავლების საწყის ეტაპზე.

<p>სახელთა სრული ფორმები: <i>mío, tuyo, nuestro</i> (Es <i>mío</i>. El <i>tuyo</i> está aquí. Las <i>nuestras</i> no duermen)</p> <p>ჩვენებითი ზედსართავე-ბი: <i>este, ese....</i> (Esta cosa es bonita).</p> <p>ჩვენებითი ნაცვალსახე-ლები: <i>éste, ése, aquella, éstos</i> (Este libro es <i>mío</i>, <i>ése</i> es <i>tuyo</i>).</p> <p>კითხვითი, ძახითი, განუსაზღვრელი ნაცვალსახე-ლოვანი ფორმები: <i>qué, quién, cuál</i> (¿Qué dice tu tía? ¡<i>Qué sorpresa!</i> No sé <i>cuál</i> es <i>mío</i>. Mamá sabe <i>qué</i> dice).</p> <p>განუსაზღვრელი ზედსართავეები: <i>alguno, algún</i> (<i>Algún día</i> sabrás, <i>ninña</i> por <i>qué...</i>)</p> <p>განუსაზღვრელი ნაცვალსახელები: <i>algo, alguien, nadie</i>. (¿Quiere <i>algo</i>, para comer? ¿Hay <i>alguien</i> quien nos ayude? <i>Nadie</i> lo sabe).</p> <p>რაოდენობით და რიგობით რიცხვით სახელთა მარტივი ფორმები: <i>cinco</i>,</p>	<p>კუთვნილებითი ზედსართავეები: <i>mi, tu, nuestro</i> (Tu libro es interesante).</p> <p>მიმართებითი ნაცვალსახელოვანი ფორმები: <i>que, quien, quienes, cuyo, cuya, cual</i>, დამოკიდებული წინადადებების შემომყვანნი (<i>Quien busca, halla</i>).</p> <p>რთულ რიცხვით სახელთა პირველი ელემენტი: <i>treinte y cinco, ochenta y uno</i>.</p> <p>მიმართებითი ზმნიზედები: <i>donde, cuando, cuanto, como</i> (<i>Tanto vale el hombre, cuanto vale su nombre</i>).</p>
--	--

<p>octavo, primero, décimo.</p> <p>ზმნიზელები: ahora, antes, cerca, lejos, bien, mal, muy.</p> <p>ზმნიზელები: dónde, cuándo და სხვ.</p> <p>კითხვითი, ძახითი, და განსაზღვრებითი მნიშვნელობებით (Nadie sabe <i>dónde</i> se ha escondido el chico. Quisiera saber cuándo empieza el concierto. ¿Dónde estás, amiga mía?</p> <p>ზმნიზელური ფორმები: tanto, tanta, (<i>Tanto</i> vale el hombre, cuanto vale su nombre).</p> <p>განუსაზღვრელი არტიკლი: una, un</p> <p>უარყოფითი ნაწილაკი no (Yo no la amo, la adoro).</p>	<p>ზმნიზელური ფორმები: tan, mientras (Mientras haya una mujer hermosa, habrá poesía. Tan lejos de mí está mi tierra, mi casa....).</p> <p>წინდებულები: a, de, en, para, sobre (Para no sentir, ni ver, ni oír).</p> <p>კავშირები: y, sino.</p> <p>განსაზღვრული არტიკლი: el, la.</p> <p>განსაზღვრული არტი-</p>
---	---

	<p>კლის შეერთებები que-თან და წინდებულებთან: el que, la que, los que, las que, de la que... (<i>El que todo lo quiere todo lo pierde. Tengo una amiga íntima de la que me acuerdo a menudo</i>).</p> <p>ნაწილაკები: ni, se (No tiene ni padre, ni madre, ni perrito que le ladre. Se despierta y se levanta de una vez. Se abrazaron y se besaron. No se puede vivir sin amor. La noticia se comentó varias veces.</p>
--	--

შემოკლებათა სია

- adj – adjetivo _ ზელსართავი სახელი
adv – adverbio – ზმნიზელა
conj. – conjunción – კავშირი
f – femenino – მდელრობითი სქესი
m – masculino – მამრობითი სქესი
ger . –gerundio – გერუნდივი
imper. – impersonal – ზმნის უპირო ფორმა
ind. –verbo de la conjugación individual – ინდივიდუალური
ულლები ზმნა
inf.- infinitivo – ინფინიტივი, ზმნის საწყისი ფორმა
irr.- verbo de la conjugación irregular – არარეგულარული
(არაწყესიერი) ულლები ზმნა
I, II, II – verbo de la I, II, III conjugación – I, II, III ულლები
ზმნა
m, f, masculino/ femenino – მამრობითი/ მდელრობითი სქესი
N – nombre propio – საკუთარი სახელი
num. – numeral – რიცხვითი სახელი
part. – participio – მიმლეობა
partic.- partícula _ ნაწილაკი
pl. plural. _ მრავლობითი რიცხვი
prep. – preposición – წინდებული
pron. – pronombre – ნაცვალსახელი
v. – verbo – ზმნა

ბიბლიოგრაფია:

1. **Fonética de la lengua española.** Departamento de Lengua Castellana, Prof. Janette Aguirre.
2. **Gili Gaya, S.** Elementos de Fonética española, BRH, ed, Gredos, Madrid.
3. **Gili Gaya, S.** (1975): Elementos de fonética general [1950], 5ª ed. corregida y ampliada. Madrid. Gredos.
4. **Martínez Celdrán, E.** (1984): Fonética (con especial referencia a lengua castellana). Barcelona. Teide.
5. Т. Н. Макарова, «Фонетика испанского языка», Санкт-Петербург, 2005. Quilis, Antonio. Comentario fonológico y fonético de textos. Madrid. Arco Libros. 2002
6. **Navarro Tomás, T.** (1918): Manual de pronunciación española. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas
7. **Quilis, A.,** Tratado de fonología y fonética españolas. Gredos, Madrid, 1999.
8. **Quilis, A., Fernández J.,** Curso de fonética y fonología españolas. CSIC, Madrid, 1975.
9. **Xavier Frías Conde,** `Introducción a la fonética y fonología del español`, Ianua. Revista philologica Románica, Suplemento 04, 2001.
10. ც. ახვლედიანი. მ. კობეშავიძე, Historia de la lengua española/ესპანური ენის ისტორია (სალექციო კურსი), თბილისი, „მედეა“, 2009.

11. ციური ახვლედიანი, ქეთევან გაბუნია, „რომანული ფილოლოგია“, „უნივერსალი“, 2010.
12. ციური ახვლედიანი, ქეთევან გაბუნია, „რომანულ ენათა შედარებითი ტიპოლოგია“, თბილისი, „მერიდიანი“, 2011.
13. ციური ახვლედიანი. „დიაქრონიული ფონოტაქტიკა და რომანულ კონსონანტიზნის პრობლემები“, მონოგრაფია, თბილისი, „მედეა“, 2008.
14. ციური ახვლედიანი. „სტაბილურობა და ვარირება რომანულ თანხმოვანთჯგუფებში (დიაქრონიული კვლევა, მონოგრაფია, თბილისი, „მედეა“, 2009.